

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetске Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 30 K na leto. —
Za inozemstvo 50 K.
Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Dobro pazite!

Ker se bližajo občinske volitve, bodo liberalci in samostojneži povsod lovili podpisov, tudi med našimi ljudmi, da spravijo skupaj kandidatno listo. Opozarjamo vse somišljenike, naj nikomur ne dajo svojega podpisa razen naši kandidatni listi.

Protestni shod.

V nedeljo 13. marca priredi S. L. S. v veliki dvorani hotela Union ob 10. uri dopoldne veliko protestno zborovanje proti kulturnobojnim poizkusom vlade. Nasilju, ki ga hoče vlada izvršiti nad našim verskim prepričanjem in nad krščansko vzgojo šolske mladine, moramo napovedati odkrit boj. Somišljeniki, vdeležite se v velikem številu shoda!

Občinske volitve v Sloveniji.

V »Službenih Novinah« št. 43 od 25. febr. 1921 je objavljen nove občinski volilni red za Slovenijo. Na pritisk liberalcev in samostojnežev je vlada v Belgradu spremenila občinski volilni red, ki ga je dne 15. maja 1920 podpisal regent Aleksander. V spremenjenem volilnem redu pridejo v poštev predvsem te-le točke:

1. Crta se ženska volilna pravica.
2. Odpade volilna dolžnost.
3. Odpade določba da se mora volitev vršiti na nedeljo, da se bo kmetom na ta način ukradel en delavni dan.

Volilni imeniki.

4. Pravomočni volilni imeniki za volitev v ustavotvorno skupščino dne 28. novembra 1920 ostanejo v veljavi tudi za občinske volitve brez novega reklamacijskega postopanja. Kdor torej dne 28. novembra 1920 ni imel volilne pravice, tudi tokrat ne bo volil. Deželna vlada pa sme v občinah, kjer je v volilnih imenikih bilo vpisanih razmeroma malo volilcev, odrediti, da se občinske volitve izvedejo na podlagi novih imenikov.

Kandidatne liste.

5. Kandidatne liste se morajo vpisati na uradno izdanem obrazcu, ki se bo dobil pri županu ali okrajnem glavarstvu ali pri dežel-

ni vladi. Kandidatne liste morajo obsegati toliko imen, kolikor je voliti občinskih odbornikov in namestnikov. Občinski odbor sestoji v občinah z manj kakor 500 prebivalci iz 10 odbornikov in 10 namestnikov, z manj kakor 2000 prebivalci iz 16 odbornikov in 16 namestnikov, z manj kakor 5000 prebivalcev iz 24 odbornikov in 24 namestnikov, z manj kakor 10.000 prebivalci iz 32 odbornikov in 32 namestnikov, z manj kakor 20.000 prebivalci iz 36 odbornikov in 36 namestnikov, z manj kot 40.000 prebivalci iz 40 odbornikov in 40 namestnikov, s 40.000 ali več prebivalci iz 48 odbornikov in 48 namestnikov. Merodajno je zadnje ljudsko štetje (l. 1921). Kandidatne liste se pišejo, pa ne tiskajo, kakor so poročali nekateri listi. O natančnem sestavu liste bomo pravočasno poročali,

Razpis volitev.

6. Volitve je treba vsaj štiri tedne prej razglasiti na občinski deski. Dan volitve določi pristojno politično oblastvo.

7. Volitev vodijo volilni odbori, ki jih tvori: župan ali občinski svetovalec kot predsednik, eden občinski odbornik, ki ima volilno pravico v dotični občini, in za vsako stranko (kandidatno listo) po en predstavnik. Kjer ni odborov, določi okrajno glavarstvo osebe, ki opravljajo posel predsednika, oziroma občinskega odbornika, v volilnem odboru. Vsi člani morajo biti volilci v dotični občini. Politična oblast sme poslati svojega zastopnika na volišče.

Kroglijce.

8. Volilo se bo s kroglijcami, kakor dne 28. novembra 1920.

Vežanje strank.

9. Novo je v tem volilnem redu da se po dvoje ali več kandidatnih list lahko veže. To se more zgoditi takole: Vsaj 8 dni pred dnem volitve morajo stranke, ki sklenejo zvezo, javiti politični oblasti, da se njih kandidatne liste vežejo, ali po domače rečeno, da se glasovi teh strank štejejo skupno. Politično oblastvo mora to izjavo izročiti potom župana volilnemu odboru, čim se on sestane.

Proporec.

10. Volitev se vrši po proporeu, kakor pri volitvah v ustavotvorno skupščino.

11. V občinah, kjer je vložena samo ena veljavna kandidatna lista, proglasi župan brez volitve vse kandidate kot izvoljene.

12. Voljen sme biti samo vsak moški, ki je na dan razpisa volitev star 24 let in ki je vpisan v volilni imenik.

Toliko danes o občinskih volitvah. Tajništvo Kmetске zveze bo izdalo našim zaupnikom natančna navodila. Za danes opozarjamo vse naše somišljenike, naj ne dajo podpisa nobenemu drugemu, kakor našim možem na naše kandidatne liste. Krajevni odbori Kmetске zveze po vseh občinah se naj takoj spremenijo v volilne odbore. In pritegnite v te odbore vse odlične ter zavedne volivce vseh stanov. Posvetujte se o kandidatih in vseh potrebnih korakih. Če želi kdo glede občinskih volitev kakega pojasnila naj piše na Tajništvo Kmetске zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tisk.

Osebnodohodninski davek.

Znano je, da je pokojni finančni minister liberalac K. Stojanović rekel našim ljudem, ko so se pritoževali nad neznosnimi davki: »Še več davka preneso vaše dežele, videl sem vaše lepe kraje.« In je nalagal davek na davek, da se šibijo ljudstvu ramena. Po dolgem in trudapolnem prizadevanju poslancev Ljudske stranke se je vendar posrečilo, da so vsaj pri dohodninskem davku najmanjšo obdavčljivo vsoto v znesku 1600 K, ki bi se morala sedanjim razmeram vsaj podvajsetoriti, spravilo to vsoto na 7200 K, ki jo je Stojanović kar svojevoljno znižal na 4200 K.

Toda še ta edina drobtinica, ki jo je dovolil po dolgih bojih Belgrad, je ostala na vladnih mizah. Zakaj davčni referenti po Sloveniji še vedno predpisujejo davek tako, kot bi bila najmanjša obdavčljiva vsota 1600 K. In ni ga bolj vestnega uradnika kot je slovenski liberalac, kadar je treba stopiti ljudstvu na prste in se klanjati proti Balgradu.

Vsled te krivice je poslanec dr. Hohnjec vložil na finančnega ministra sledečo pritožbo:

»Iz Štajerske in tudi iz drugih krajev Slovenije prihajajo številne pritožbe v zadevi osebnodohodninskega davka in zlasti o tem, da davčne oblasti odmerjajo ta davek sedaj popolnoma krivično, ker jemljejo kot davka prosto podlago neizpremenjeno po starem avstrijskem zakonu, namreč tudi sedaj 1600 K.

Ni treba poudarjati, da desetkratni

dohodek dandanes pri nobenem stanu ne odgovarja imenovani predvojni davka prosti vsoti. Bilo bi torej gospodarsko potrebno in socialno pravično, ako bi se splošno znano dejstvo pri odmejenju osebnodohodninskega davka uvaževalo, ker bi takšno postopanje odgovarjalo duhu zakonona.

Poudariti pa moram svoje veliko začudenje nad gori označenim postopanjem davčnih oblasti ter v imenu stranke zoper tako odmerjenje davka vložiti najostrejši protest.

Nerazumljivo mi je, kako morejo davčne oblasti tako postopati. Saj je vendar vlada sama v zakonu v proračunu leta 1920/21 prvotno predlagala 3200 K kot davka prosto podlago. V proračunskem odboru je Jugoslovanski klub zahteval 10.000 K kot davka prosto podlago, potem pa je bil v tem odboru v soglasju z zastopnikom vlade sprejet kompromisni predlog, ki je določil 7200 K kot davka prosti znesek. Nato je pokojni finančni minister K. Stojanović samovoljno brez odobrenja začasnega narodnega predstavništva in njegovega finančnega odbora določil 4800 kron kot neobdajljivo najmanjšo vsoto.

Vprašam torej finančnega ministra:

1. Ali hoče takoj poučiti o tem kričečem slučaju nezaslišane odiranja naših kmetov, obrtnikov in delavcev?

2. Ali je voljan kot davka prosti najmanjši znesek priznati vsaj vsoto 7200 K, ki edina ima zakonito podlago v sklepu finančnega odbora, ter o tem nemudoma dati navodila finančni delegaciji v Ljubljani?

3. Ali hoče odpraviti krivico, katere se dela slovenskim davkoplavalcem, ki edini nosijo vso strašno težo mehničnega umevanja zakona o osebni dohodnini, ker pokrajine nekdanje kraljevine Srbije tega davka sploh ne poznajo, v krajih, osvobojenih izpod Mažarov, pa velja oprostitev do 10.000 K? — Dr. Hohnjec.

Ne vemo, kaj bo minister na to ukrenil. Vemo le to, da nam je belgrajska vlada skrajno sovražna in ima po zaslugi liberalcev in samostojnežev v Sloveniji polno moč in oblast.

Za naše vojake.

V ustavnem odboru je poslanec Ljudske stranke A. Sušnik predlagal, naj se sedanja vojska zniža na najmanjše število in da naj se vpelje v naši državi narodna vojska. — Stroški za vojsko so tako zelo ogromni, da ogrožajo ves državni finančni položaj. V proračunu za upravno leto 1920/1921 je vstavljenih za prosveto 130 milijonov, za vojsko pa 1 milijardo 120 milijonov. Poudarja, da morajo Slovenci in Hrvati služiti daleč od domovine v Albaniji in Macedoniji. Zahteva, naj vsak vojak služi v ožji domovini. Zahteva tudi boljše postopanje častnikov z vojniki. Obsoja, da slovenske in hrvatske vojake psujejo s švabi. Vojni minister se protivi izpremembam tega člana, čokler se vlada o tem ne posvetuje. Nato je bila seja zaključena.

—:—

Ustava po liberalnem in samostojnem načrtu.

Znano je, da je bil načrt ustave, kakor ga je predlagala demokratsko-radikalna vlada, v ustavnem odboru sprejet. Glasovali so precej tudi naši liberalci in samostojneži.

Po tem načrtu izgube Slovenci vsako pravico, da odločujejo sami o sebi. Zakaj vse postave v celi državi sklepa samo belgrajski državni zbor, v katerem so Slovenci v tako neznatni manjšini, da ne pridejo niti v poštev. Celo skupno s Hrvati nimajo večine zlasti, če pomislimo da so med Slovenci in Hrvati tudi liberalci, ki so najhujši nasprotniki Slovencev in Hrvatov. Tako se bodo vse postave, ki bodo veljale tudi za nas, sklepale preko nas in kadar bo kazalo, tudi proti nam.

Pa to še ni vse. Državna postava je pač paragraf in se da sukati, kakor se hoče. Zato je veliko na tem ležeče, kdo te državne postave izvršuje, to se pravi: kdo je v posameznih pokrajinah postavljen, da čuva in pazi, kako se te postave izpolnjujejo.

In v tem oziru določuje vladni ustavni načrt, da se država razdeli na 35 (oziroma 28) pokrajin, katere bodo imele na čelu od kralja postavljene kraljeve namestnike s celo množico uradnikov. Ta kraljev namestnik, ki ga imenuje kralj na predlog osrednje vlade, ima izvrševati to, kar mu naroče iz Belgrada. Ljudstvu ni odgovoren — ravno tako kot je n. pr. svoj čas baron Hein počenjal na Kranjskem, kar je hotel, ker je bil odgovoren samo dunajski vladi, ki ji je ja bilo seveda všeč, če je priškal na ljudstvo.

Kaj sledi iz tega? 1. Gospodarili nam bodo ljudje, ki prav nič ne poznajo naših razmer, sami pa ne bomo imeli nobene besede. 2. Državni stroj bo silno drag. Treba bo poleg osrednje vlade plačevati še najmanj 28 pokrajinskih vlad s celo množico uradništva.

Za ta načrt so poleg srbskih in hrvatskih demokratov ter radikalcev glasovali tudi slovenski liberalci in samostojneži po svojem zastopniku dr. Vošnjaku. Proti so glasovali poleg drugih tudi srbski samostojni ter Ljudska stranka.

V srbski samostojni stranki (zemljeradniki) je nastalo raditega veliko ogorčenje proti slovenskim samostojnežem in njihov list »Seloc« je pozval slovenske samostojneže, naj izstopijo iz kluba zemljeradnikov. Kaj bodo samostojneži sedaj naredili, ko so Slovence tako predali srbijskim strankam, se ne ve še. Najbrže bodo tudi na zunaj pristopili k liberalcem, katere so dosedaj v Belgradu vedno in povsod podpirali.

Katoliški — naše geslo.

Pa sem imel priliko od bliže si ogledati moderno politiko. Spoznal sem jo docela in povem vam: čim bolj sem jo spoznaval, tem bolj sem dvomil nad njo. Moderna politika je prvič napuh, drugič lakomnost, četrtič nevoščljivost, petič nezmerčnost, šestič jeza, sedmič lenoba.

Samo ena rešitev je za politiko v njeni težki krizi, ki jo preživlja v ljudstvu in parlamentu. Postati mora katoliška. Na svoji smrtni postelji se mora izpreobrniti, če hoče še živeti. Ni je rešitve za družbo, če katoliški duh, edina življenjska sila,

vsega zopet ne poživi, ljudstva, šole, vlade, ustav, zakonov. In zato v sedanjem času niso najpotrebnejši politični referati, tudi gospodarski ne, pač pa verski. Vse mora sedaj kazati na ladjo v vesoljnem potopu, na edino, sveto, katoliško in apostolsko Cerkev. Niso časi primerni za pridige, je nedavno zapisal radikalen italijanski časnik. Ravno nasprotno je res: Treba je pridigati na vseh javnih krajih, v vseh časopisih, na vseh govorniških odrih.

Velika misel, ki jo je treba danes poudarjati, je deveti člen apostolske vere. Le eno hočemo danes vedeti. Katoliška mladina, ne poprašujem te, če veruješ. Vedeti hočem, če ljubiš. Naj ti potipam žilo! Kako ti bije srce? Ali poznaš ono veliko, močno, sveto strast ki se imenuje ljubezen do Cerkev? In ljubezen do Kristusa, vročo, plamenečo?

Zato ljubiš Cerkev, ker veš, kaj imaš v njeni veri. Ne naziranj, ne mnenj, — ne, temelje, dejstva, resnico, skalo, granit. Mi vemo, kje smo. Mi imamo tla pod nogami. Za vsako besedo cela pogorja avtoritet, besedo božjo, ki se ne more moliti in ne lagati, spričevanje 19 stoletne zgodovine, pričanje najboljših in najrazboritejših duhov, pričanje vesti in zdrave človeške pameti. Mi imamo tla pod nogami. Krogi in krogi nas pesek, močvirja, zibajoča se tla. Povsod tipajoče iskanje, mučni dvomi. Povsod dušni bankerot in potapljanje. Povsod vprašaji, nerazrešene uganke. Vse se ziblje, vse omahuje, vse se potaplja. Prišli smo celo tako daleč, da današnje modroslovje slovesno proglašča, da sploh ni absolutne, večne, nespremenljive resnice. Javna napoved konkurzal!

Katolicizem edini ne napove konkurzal! Katolicizem edini ne pozna plačilnih težkoč. Katolicizem edini je cela, polna resnica. Edino to so tla, na katerih trdnostimo in na katerih se moremo zmagovalno bojevati. V tej trdni, neomajni resnici je glavni vzrok, zakaj hočemo bit katoliški.

Daljni nagib: katoliški smo, ker je katolicizem ona velesila, ki bo jutri preobrnala zila obličje zemlje. Dve velesili sta v kraljestvu duha: katoliški da in revolucionarni ne. Veliki boj teh dni je boj katoliške Cerkve, to se pravi resnice, avtoritete in reda proti neveri, brezboštva, neredu, proti razdejanju človeške družbe.

In ni dvoma, kdo bo v tem boju zmagal. Zmagal bo tam, kjer je Bog. In Bog je tam, kjer je Cerkev. Kdor hoče brskati po predalih sv. pisma stare zaveze, ta si bo kmalu na jasnem, da ima Bog v svojem svetovnem vladanju velikanski načrt, veličasten sistem, katerega vodilna misel je božje kraljestvo na zemlji. Božja politika dela vse, kar sploh dela, z namenom, da očisti, prenavija, krepi in razširja svoje kraljestvo na zemlji tako v stari kakor novi zavezi. Bog ne dela nič nesmotrnega, nesmiselnega, postranskega, odvisnega. Bog ne izvršuje različnih del, ki bi bila odvisna drug od drugega. On je ustvaril eno delo, svoje kraljestvo, in deluje samo na tem. Vse drugo, kar je izven tega je samo priprava, podlaga, gradivo.

Kaj nam prinese prihodnja leta. Ne vemo. V ta namen bi morali pogledati ne

samo po raznih vladnih pisarnah, temveč tudi v pisarno božjo in satanovo. Pa četudi ne vemo, kaj pride jutri, nam je vendar znano, kaj pride nazadnje. Ko bo napravljen končni obračun svetovne vojske in svetovnih revolucij, tedaj se bo pokazalo, da je pridobila samo ena sila, katolicizem, to se pravi resnica, pravica, Bog, Kristus, Cerkev, Rim. In to je, kar nas navdaja s zanosom, kar nam daje srčnosti in veselja pri našem delu.

In veste, zakaj še tako zelo ljubimo svojo Cerkev, edino, sveto, katoliško, apostolsko? Iz istega razloga, zavoljo katerega jo strahopetci zaničujejo. Dober katoličan ljubi svojo Cerkev, ker je vitežki in vedno je bilo viteštvo na strani preganjanj. Cerkev je mučenica. Postava z Golgate, zakon trpljenja mora biti tudi zakon duhovnega telesa Kristusovega, Sv. Cerkve. To se je pokazalo takoj v apostolskih časih. Za norce nas imajo, pripoveduje sv. Pavel, slabi smo, zaničevani, prokleti, preganjani, obrekovani. V cerkveni zgodovini beremo dolgo vrsto psovka, s katerimi so obsipali prve kristjane: mračnjaki, kmetavzi, tepci, norci. Prav tako kot danes.

Slabiči bodo rekli: Dovolj razloga, da nismo katoliški. Plemeniti duhovi bodo rekli: Dovolj razloga, da smo katoliški. Ni nobena čast, stati v zgodovini na strani Judežev, Kajnovi, Herodovi, Pilatovi. Je pa čast biti s Kristusom ujet, bičan, zaničevan in zapuščen. Pravi moški in krščanski ponos si pravi: Rajši s preganjano pravico na tleh kot pa z nazilniki in poleg nasilnikov na tronu.

Še en nagib, da ljubimo svojo Cerkev. Sv. Cerkev pričakuje nekaj od nas. Vera, ki ničesar velikega ne zahteva, ni velika. Katoliška vera zahteva vse, zahteva celoto ter ne deli srca z nikomur drugim. Ona hoče prešinjati vsako dejstvom človeškega duha. In to je, kar nam vzbuja spoštovanje. To je tisto, kar nagiblje toliko plemenitih duhov, da hočejo biti katoliški, najprej katoliški. Ni je bolj čudovite in ne bolj vzvišene stvari, ki bi tako prevzela človeški razum in voljo kot si ti, sveta, splošna in stara katoliška vera!

Katoliška vera ima to posebnost, piše papež Benedikt XV. v neki svoji okrožnici, da se ji ne more nič pridedati in nič odzvel. Tako z ozirom na verske resnice nikakor nimamo dvojne vrste katolicizma, pač pa se katolicizem z ozirom na ljubezen deli v dve vrsti. Imamo mrzlokrvni katolicizem in imamo toplokrvni katolicizem. Prvi morda zadostuje, da se človek ravno za silo pririje v nebeško kraljestvo. Če pa gre za to, da rešimo človeško družbo, nam je treba drugega. Srce mora postati katoliško, vsaka vlakna, vsaka kapljica krvi.

In to je predvsem naloga naše mladine. Le-ta mora razširjati plamen verske navdušenosti od vasi do vasi, od hiše do hiše, od srca do srca. Nikjer je ne sme manjkati, kjer je treba poživeti katoliško misel, kadar ji je treba dati novega ognja. Mnoga srca danes ugašajo, tema se dela okrog njih, toda že so naloženi novi kresovi, ki čakajo ognja, da zažare v novi svetlobi. **Mladina, na delo!**

Iz Kmetjskih Zvez.

VELIK TABOR JUGOSL. KM. ZVEZE.

V nedeljo, 20. marca ob dveh popoldne bo za okraj Krško velik tabor K. Z. v Velikem Podlogu s sledečim dnevnim redom:

1. O političnem položaju bo poročal poslanec Sušnik.

2. Kmetjske organizacije pri nas in drugod.

4. Volitev odbora Kmetjske zveze za glavarstvo Krško.

5. Slučajnosti.

OBČNI ZBOR K. Z. V BOHINJSKI SREDNJI VASI.

V nedeljo 13. marca ob treh popoldne bo v Občinskem domu v Boh. Srednji vasi občni zbor K. Z. Vabimo vse člane in pristaje, da se občnega zbora v obilnem številu vdeležijo. Poročal bo poslanec Brodar, načelnik J. K. Z.

SV. KRIŽ PRI LITJL.

Dne 13. februarja je imela tukajšnja podružnica K. Z. svoj občni zbor. Člani so s polnočestvino udeležbo pokazali, da spoznavajo, kako jim je K. Z. koristna in v današnjih razmerah nujno potrebna. — Za načelnika je bil izvoljen g. Josip Pavli, posestnik iz Moravč. O političnem položaju sta nam obširno poročala gg. Gale in Sparhak iz Smartra. Koncem shoda so bile sprejete sledeče resolucije: 1. Z vsi ogorčenostjo odklanjamo nameravano vpeljavo školske vzgoje v šole, ker taka vzgoja, ki ne stoji na temeljih vere, je mladini pogubna. 2. Protestiramo proti prostemu uvozu italijanskega vina v naše kraje. 3. Jugoslovanskemu klubu izražamo popolno zaupanje in odobravamo v vsem njegov odločen nastop.

IZ SEJE NAČELSTVA JUGOSLOVANSKE KMETSKE ZVEZE.

V nedeljo, 6. marca, je bila v Ljubljani seja načelstva Jugoslov. Kmetjske Zveze. Seje so se udeležili domala vsi člani načelstva. Načelnik JKZ, poslanec Brodar, je podal izčrpno poročilo o političnem položaju. O njegovem poročilu se je razvila obširna debata, v katero je poseglo več govornikov. Soglasno je bila sprejeta zaupnica Jugoslov. klubu za njegov vztrajni boj za samoupravo Slovenije. Klubu se je naročilo, da ta boj nadaljuje z vsemi parlamentarno razpoložljivimi sredstvi. Načelstvo je konstatiralo, da so se poslanci Samostojne kmetijske stranke popolnoma udinjali liberalcem in njihovem centralizmu.

Načelstvo se je nadalje bavilo s predstoječimi občinskimi volitvami in sklenilo, da morajo naši pristaji v vseh občinah nastopiti s svojimi kandidatnimi listami. Sklenil se je oster protest proti nazadnjaški vladi, ki je ukinila žensko volivno pravico.

Nadalje se je načelstvo bavilo z organizatoričnimi zadevami. Sklenilo se je, da se skličejo za 4. april delegati KZ na celodnevno posvetovanje v Ljubljano.

Obširna je bila debata o davkih. Splošno je bilo mnenje, da davčna oblastva nezaslišano navijajo davčni vijak in le prepogosto svojevoljno postopajo. Zahtevajo se davki kar na splošno, ne da bi bilo mogoče razbrati, za katere stvari se nalagajo. Najostreje se je obsodil način določanja dohodninskega davka po davčnih zaupnikih, katerim je ljudstvo na milost in ne-

milost izročeno. Zahtevalo se je soglasno izvolitev komisij, katerim bo ljudstvo zapalo. Sklenilo se je, da naj poslanci pri finančnem ministru odločno nastopijo proti vsem omenjenim nedostatom in zahtevajo pravičnejšo razdelitev davčnih bremen. Vsem KZ načelstvom naroča, naj podpirajo svoje člane pri napovedi osebne dohodnine. Načelstvo bo po svojih poslancih tudi zahtevalo, naj se rešijo vendar že enkrat pritožbe proti previsoko odmerjeni osebni dohodnini.

Načelstvo JKZ je sklenilo tudi odločno resolucijo proti protiverskemu boju, ki ga je vlada začela izvajati. Vse KZ pa poziva, da se na javnih shodih odločno potegnejo za svoje verske pravice in stopijo v boj proti brezverski šoli. Konstatiralo se je tudi, da poslanci samostojne kmetijske stranke ta boj vlade proti Cerkvi in krščanski šoli podpirajo. Nekateri kulturnobojni predlogi so izšli ravno iz njihovih vrst.

Pri slučajnostih so pozvali poslance, naj se zavzamejo za vdove v vojski padlih vojakov, ki dobivajo prav malenkostne podpore, ali jih pa sploh ne dobivajo. Poslanec Brodar je pojasnil, da so naši poslanci v tej stvari že posredovali in so jim na pristojnem mestu obljubili, da bo to vprašanje kmalu ugodno rešeno.

Sprejeta je bila tudi sledeča resolucija: Načelstvo JKZ najodločneje protestira, da se je izvršila pri njenem podnačelniku g. Pogorelcu iz Strug hišna preiskava in da so mu zaplenili zdravila in orodje, ki jih potrebuje v sili doma in pri sosedih pri živinskih nesrečah. Protestira tudi proti temu, da je bil radi tega obsojen, dasi ni nikdar v smislu § 343. obrtomo izvrševal tega posla, kakor so pred sodiščem priče nepobitno dokazale. Če je vsled tega, ker je komu kaj dobrega storil, vzrastel njegov ugled, se s tem ni pregrešil proti § 343., kakor menda nekateri gospodje mislijo. Načelstvo zahteva, da se g. Pogorelcu njegova lastnina vrne.

Razgled po svetu.

VERSKO GIBANJE.

V Petrogradu, zlasti pa v Moskvi, je mogoče opaziti močno versko gibanje. Novi duhovniki so vstali, novi apostoli iz moči žive vere in iz moči verskega prepričanja. Boj med boljševiki in verstvom je končal z zmago vere. Boljševiki se verstva nič več ne dotikajo. Da, še več, vedno bolj pogosto se dajo peljati komunisti v cerkev k poroki, v smrtni uri kličejo duhovna, otroke nosijo h krstu. Bolnišnice rdeče armade so posvečene. Na zahtevo vojakov se vrše službe božje. Razpoloženja iz let 1918 in 1919 ni več. Pravoslavna cerkev je zmagala v nekrvavem boju nad boljševizmom, Zida se nova pravoslavna cerkev. Bolj krščanska, bolj svobodna. Revolucija je prinesla pravoslavni sprva strašno mučeništvo, potem pa svobodo.

Gibanje v smislu poglobitve v verskem duhu tudi na zapadu čedalje bolj narašča. V prvi vrsti se okreplja katoličanstvo. To se je

opazilo zlasti te dni v Parizu, kjer se je 22. t. m. zaključil škofijski kongres pod predsedstvom kardinala Dubois. 5000 katoličanov je napolnilo zadnji dan velikansko dvorano v aveniji Wagram. Govoril je odlični lajik de Las Cases, ki je poudaril, da je zdaj prišel čas, da se cerkev in država pomirita. Na zborovanju je bil navzoč tudi maršal Castelnau, ki so ga navzoči navdušeno pozdravljali. De Las Cases je, končujoč svoj govor, dejal, da je naloga katoličanov v Franciji prenoviti družino, socialno in gospodarsko življenje. Veličastni zbor se je razšel po petju »Credoc.

AVSTRIJA:

Na Dunaju delavci stavkajo. Ker državi primanjkuje premoga, še tisti ne morejo delati, ki bi radi, ker tovarne stojijo. Tudi število vlakov so skrajšali, da niti živili ne morejo uvažati.

ITALIJA:

Nemiri trajajo dalje. — Giolitti baje namerala razpustiti zbornico in razpisati nove volitve.

ČESKA:

Minister Beneš se je vrnil s svojega potovanja in je prav zadovoljen z uspehi. Minister dr. Engliš je demisiiral. V parlamentu so komunisti in socialisti očitali vladi, da je iz Slovaške napravila drugo Sibirijo.

RUSIJA:

Strijo se novice o splošnem polomu boljševikov. Armenci jih menda podo iz Male Azije. V Petregradu so se uprli mornarji in delavci. Po ulicah streljajo s topovi. Tudi v Moskvi se je uprlo 20.000 delavcev in hočejo mesto zapustiti. Boljševiki pa vse to taje.

NEMCIJA:

Vlada in zbornica se branita izpolniti pogoje, ki jih je določila pariška konferenca. Zavezniki pa se ne dajo omajati in zahtevajo, da sprejme Nemčija vse pogoje v celoti.

AMERIKA:

Novi predsednik Harding je dejansko prevzel predsedstvo in je že prisegel.

GRČIJA:

protestira, ker se velesile hočejo vrniti kot razsejalke med nje in Turčijo in pravi, da ne odneha od pravice do pokrajin, ki bi jih ji zopet radi vzeli.

NIKITA:

biški črnogorski kralj, je umrl na Francoskem. Oroz gore je vladal od leta 1860. do 1918, ko ga je odstavila črnogorska narodna skupščina.

MEKINJE:

Posestniku Andreju Maleš, po dem. Mihovcu je 24. let urija pogorel hlev, dopler, svintak, vsa krma ter gospodarsko orodje. Zgorel bi bil tudi mlin, da ga niso rešili gasilci s brigadine iz smednišnice; živine so rešili v zadnjem trenotku. Gasilcem vsa čast in priznanje! Škoda cenijo na 700 tisoč kron. Zažgal je bržkone 25 letni postopek Janez Jagodič, katerega so še isti dan odvedli v zapor. Sploh bi tako vrste ljudi, ki nečejo delati, spadali v prisilno delavnico. — V izobraževalnem društvu je bilo 20. februarja prvo sklopično predavanje g. svetnika Sinkovca: pot v Jeruzalem. Zal, da so prav zanimivo predavanje motili nekateri nestesanci s svojimi neslanostmi. — Dne 13. marca priredi društvo igro s petjem: Mala pavka. — Po ljudskem štetju ima mekinjska občina 1024 prebivalcev, od teh je 65 samostanskih gojenk in 18 Rusov. Dočim so druge vasi od zadnjega štetja večinoma napredovale, šteje Godič 30 duš manj.

SV. KRIZ PRI KOSTANJEVICI.

»Držite tatule tako kriče križevski tatovi časti po glasilo obrekovalec »Domovinic, da bi od sebe odvalili težka bremena svojih grehov in jih naložili krščanskemu fantovskemu društvu »Orelc,

ki si prisadeva, da bi bili fantje-Orli pošteni, značajni, dostojni, verni katoličani in izobraženi Jugoslovani. Pa, kdor drugim jama koplje, sam vanjo pada. Ostudne in pedle obrekovanje, zabeljeno s pobijanjem šip, to je dušna hrana, vsa modrost in izobrazba ljudi, ki so sokolskega duha. »Orelc gleda penilavalno na take ljudi. »Sokole tako propada, da potrebuje že državni bergel, ki jih daje minister Pribičević s svojo naredbo o brezverski sokolski vzgoji šolske mladine, da bi mogel še en čas skakati. Največji sovražniki države so liberalci, samostojni in sokolci, ker tem ni mar ne Bog ne sreča ljudstva, pač pa sejejo razdor, udijo surovost in delajo nezadovoljanje. Pravi patriot pa je tisti, ki dela za srečo ljudstva, kot dela to Orel, ne pa tisti, ki samo kriči pri litru vina živio domovina!»

IZ ŽUŽEMBERKA.

Zadnji dopis iz Krške dofine v »Domovini« nas je napolnil s skrbjo. Tako sumljivo diši po vinu in šnopsu. To so še očitne posledice zadnjih predpustnih, verižniško dragih ženitovanjskih pisem g. notarja Carlja. In pomislite, vsi ti gospodje, ki se zbirajo okoli g. notarja in polnijo predale »Domovine«, so sami demokratije, reči in berli »sol Jugoslavije«. Če pa pride sol v preveliko dotiko z mokroto, se razpusti in postane zanič. Zato pa gre pri nas v Jugoslaviji vse navzkriž, ker se naša sol preveč zaliva s to sladko božjo kapljico. Bati se je, da se sčasoma popolnoma stopi in je ne bo več. To končno ne bi bilo nič hudega, hudo je le to, ker bo potem tudi naše vino zanič. Ta perspektiva že zdaj ugodno vpliva v inozemstvu in resno ogroža naš izvoz vina. Teča se pa Dolejci opravičeno bojimo. — »Domovini« pa, ki tako vestno veže otrobe in pobira prazne čenče iz žužemberškega kofa, svetujemo, naj da resnici izpričujevalo in naj izpremei svoje ime. Po vsaj pravici zasluži namreč ta list ime: »Žužemberške čenče«, glasilo g. Carlja, notarja in vodje »fajhtne soli« v Žužemberku.

NOMENJ.

Mala je naša vasica. Precej ima pa vendar ljudi. Mir in bratstvo je vladalo pri nas. — Pa prikazal se je hudi duh — samostojcežev in že je bil kava. — Tudi komunisti poskušajo srečo, a jim slaba prede. — Najlepše pa šele prišel Bogve iz katere beznice je naša garjeva oves, da zastrupi zdrave, tista zabloda, ki označuje po naši vasi, da so se komunisti, Sokoli in Orli vsi združili. In na ta način slepari naše zavodne Bohinjce in agitiva za — Sokola! — Nomenjčani! Ali boste res verjeli tej zmešči? Nepodite zdaj, ki si z lažjo pomagajo iz zadregel Očetel Materel! Za vaše fante in dekleta se bo ustanovilo pevsko društvo doma. Tam se boste lahko razvedrili. V drugo, najmanj pa v brezverske družbe pa nikar ne stite! — Tistemu razširjevalcu in laži-agitatorju pa povečaj, da ga lopnemo z loparjem po nesramnih lažeh, če ne bo molčal. Govori naj se resnica in z resnico naj se govori — ne pa z lažjo! Kajne! Laž ima kratke noge.

IZ OSILNICE.

Naša podružnica »Kmetijske družbe« je stopila na nege: Bila je v razsulu; lani je štela samo pet članov; letos je narasla na 44 članov. — Davki nas tlačijo, še bolj pa liberalci. Anton Klepec ni maral trebiti ob volitvah v njihov rog. Koj nato ga je nekdo nagannal davni oblasti, da je imel 28.000 kron dokodna Liberalca seveda ni nobenega naznanil. Dobro bi bilo, da bi v svojo pohvalo še to svoje junastvo dal javno občiniti. Fej!

IZ DOLA PRI LJUBLJANI.

Krajevna kmetijska zveza in ženska zveza sta priredili v nedeljo, dne 27. februarja 1921 shod, na katerem se je pejalni redniji politični položaj.

Sprejete so bile sledeče resolucije:

1. Najodločneje protestiramo proti nepostavnemu ravnanju ministra prosvete Pribičevića, ko svojevoljno uvaja brezversko sokolsko vzgojo v naše katoliške šole in hoče razpustiti naše zasebne šole, katere so najboljša vzgojevališča naše katoliške mladine.
2. Vsestransko obsajamo krivično belgrajsko vlado, ki hoče Slovence popolnoma zaslužniti in ki nam je ugrabila vse avtonomijo.
3. Zahtevamo, da se naših vojakov ne pošilja v Srbijo in Macedonijo, kjer se z ujimi krute stopa.

4. Protestiramo tudi proti krivičnemu davku na osebno dednino, ki se nalaga našemu davstvu in obrtnikom v kamziškem okraju, dočim veržniki in vojni dobitkarji še vedno nemoteno vrše svoje posle.

Ženska zveza je sprejela sledečo resolucijo:

Zene in dekleta župnije Dol pri Ljubljani, zbraue na shodu 27. februarja 1921, ogorčeno ugovarjamo, da se je ukijala ženska veljavna pravica v obšinske odbore, katere nam je bila postavno priborjena in potrjena od regenta samega. — Vlada, ki tako nesramno prezira zakone in regentovo avtoriteto, je v pogubo državi.

VODICE.

Pri nas se peča mnogo gospodarjev s konjerejo in dobili bi do te gospodarske panoge še večje veselje, ako bi imeli v bližini dobrega žrebca. Sedaj morajo vediti naši kmetje kobile notri v Voglje ali pa v St. Vid ali pa še kam dalje. Da bi se našim kmetom tukaj pomagalo, smo prosili v Ljubljani, da bi se za naš kraj postavil žrebec v Vodice. In v Ljubljani so nam obljubili, da se bo želji naših konjerejev ustreglo in da dobimo žrebca. Ko so pa prišli naši možje po žrebca v Ljubljano, so zvedeli, da z obljubljenim žrebcom ne bo nič, ker znani samostojni mogočnej Holj v Vogljah, ki je tudi odbornik konjerejskega oddelka, nikakor ne dovoli, da bi se delala njemu in njegovemu žrebec konkurenca. Holj bi sploh najraje videl, da bi cela Gorenjska k njemu kobile vodila. Zvedeli smo tudi, da Holj sedaj vodi tudi boj za to, da bi se začelna tudi zvisala. Kajpak kolikor mogoče mala žrebec, pa kolikor mogoče visoka zaskušnina, to bo na korist kmetom, kakor je Holja; če bo pa to tudi na korist drugim kmetom in posebno konjerejem, je pa drugo vprašanje. Ker ima Holj v konjerejskem odboru dosti samostojnih tovarišev, ki imajo vedno blagor kmetijskih posestnikov na jeziku, je upati, da bo zmagal že z več takimi predlogi, ki bodo tako koristni za žene tovarišev-kmetov. Mi pa pozivljamo državno žrebecarno in poverjenstvo za kmetijstvo, da se naj ne ozira na koristi takih samostojnih kmetijskih prijateljev, kako je Holj in naj ne dovolijo vsuajanja zaskočin, ter naj preskrbe za našo občino dobrega žrebca, da si pribraunijo naši kmetje dolgo pot k ljubeznivega Holja. Cas je za kmeta denar.

OKROG BOHINJA.

Palice v roke, voznik Hstek v Lep in udaril sem jo v Bohinj. Radoveden sem bil, kako je v prelopem gorskem raju, ki ga nisem videl že 10 let. »Taj je vblimi te dni v cerkev, pa monštranco in diborij s sv. hostijami je odnesel — brez sledu.« Potoži mož na kolektorju. »Sad vzgoje po sokolskem receptu sem si mislil in sem krenil proti župnijski cerkvi, da petolazim Najvišjega. — Glej jih na Bohinje, elektriko imajo, pa kako krasno napeljuje! — Gesped župnik pride v božji brano, nezaupljivo se ozirajoč name. Ko se mu predstavitim, mi blagoketno rassvetli vsa cerkev. »Res, nebeske lepce mi uide beseda. »Dolg, dolg.« potoži cerkveni predstojnik in se popraska za ušesi. »Bohinjeci so dobri ljudje, vse bo pelagema z božjo pomočjo sem pristavil in sem se posvelil od prijanznega gospeda. — Po dverovadni cesti je meh-nem z neznanim kmetom v vas. Na Obšinskem domu je med drugimi pritrjena dečevica z napisom: I. delavsko konzumno društvo na Jemeskih, prodajalca Boh. Bistrica. — Komam imate? Bravo Bohinjeci; bil je pa tudi že skrajni čas. »Pa lezno z drugo tudi. Obe zadrugi dobro delujeta. Konzum bo v kratkem izplačeval procenta čistega dobička, lezna zadruga pa pri vsch težavah uspeva tako, da bo za preteklo prvo poslovno leto plačala osim, ki so ji les predali, kubični meter 40 kron višje, kol je bilo pogoverjenec penosno pondarja, moj svravnjevalec. Bog blagoslovil! — Rad bi bil obiskal ševilne znanec in prijatelj, pa ura teče. Hitro še v zgerzno vas! Meni tako ljuba kapelica Matero božjo v bližini trgovca G. Grobetska — še stoji. Toda vesel je bil vedno obraz nebeske kraljice, danes pa so mi zdi žalosten, kot še nikdar. — Pred gostilno vrlaga župana g. Arha srečam prijatelja Hufetvna. Odkod pa ti? »V Cojzevi dvorani smo imeli skušnjo. Z velikim uspehom so že igrali fantje in dekleta »Krivoprisežnik«, za Velikonoč pa upano spravili na oder »Bohinjske upornike. — Kmalu sva bila tam: velika dvorana je last gerdnega oskrbnitstva, prekrasa oder pa požrtvovalno delo g. župnika. — Nato sem smuknil še v gostilno G. Gašperja Arha na kozarček demažega brisjevečka. Tam je bil pogovor o novih jeklenih zvonovih, ki zapoje, če pojde vse po sreči pri župni cerkvi na

šoh. Bistrič in pri podružnici na Nemškem Revtu na — Cvetno nedeljo. — Odpeljal som se iz Bistriče z zavostjo, da je Bohinj še vedno Bohinj. Res je nekaj ljulike vmes, pa je večinnoma — tuje blago. Na svidonje pri Bohinjskem jezeru!

ROVTE.

Upam, dragi »Domoljub«, da boš po našem več kot dveletnem molku sprejel te naše skromne vrstice v svoje predale, v povračilo ti objubujemo, da se te hočemo zopet zvesto okleniti in slediti tvojim svetom. — Ne bomo obširneje poročali, kako se nam je godilo pod odrešiteljem — tlačiteljem, ker to je širom domovine obče znano. Glavno je, da smo po dolgem času vendar enkrat zjedinjeni z Jugoslavijo, četudi nam je zelo žal po ostalih bratih in sestrah, ki bodo morali še dalje nositi težki jarem tlačanstva. Med temi se nahajajo še celo naši soobčani. Upajmo, da vse to ne bo večno! — Radi bi sporočili, kako smo sicer na bolj skromen način, vsekakor pa dostojno proslavili združenje s skupno domovino. Sicer se je že delj časa govorilo, da bomo rešeni, toda po tolikih razočaranjih smo postali močno maloverni. Lahko rečemo, da se je to zgodilo skoro nenadoma. Potuhnjeno-poparjeni so nas zapustili naši »močno zasčitniki«, jezilo jih je veselo razpoloženje med nami. V znak svoje radosti smo kot drugod izobesili zastave, katere so se morale dolgo časa skrivati. Drugi dan osvobođenja, v nedeljo 27. pr. m., smo praznovali osvobodjenje s tem, da so se gasilci svečano vdeležili službe božje, domača godba je pa po sv. maši izvajala posamezne točke narodnih himen na prostoru pred cerkvijo. Gospod učitelj je tam v kratkih, a iskrenih besedah poudaril pomembnost omenjenega dne. Povedal nam je lepo, kam naj zidamo svojo srečo, ako hočemo, da bo trajna: Vzkljia, da nam bo le v veri, delu in izobrazbi. — Vemo, dragi »Domoljub«, da v novi državi, katero pa vseeno ljubimo, ne vseh udobnosti, česar niti ne moremo zahtevati, kakor ne moremo tega zahtevati od novozidane hiše. Vemo, da odvisi zadovoljna uredba tudi od nas in od naših zastopnikov. Treba bo torej, da se strnemo vsi v eno nepretrgano vrsto. Potem ne bodo močli preslišati naših zahtev. — Precej smo v tem času zamudili, skušajmo nadomestiti. Potrebno je zopet začeti s smelernim katoliškim izobraževalnim delom, katero se je pred vojsko tudi pri nas že lepo razvijalo. Seveda so težkoče, ali kako je že rekel pokojni Cankar: »Pot je sirna, cilj je pa lep!« Hajdimo za njim! Dobre volje ne manjka, treba je le izpehude.

VALTA VAS.

Kakor v mnogih krajih naše domovine, se je tudi pri nas ustanovila Kmetijska nabavna in prodajna zadruga, katere se največ bavi s lesno trgovino, a preskrbuje tukajšnje okolice, bližnje in pa daljine — tudi s žitom, meko, galico itd. Poleg tega je neismernu koristila kmetom tudi s svinjenjem cen pri lesu. Prej so morali kmetske dati lesnim trgovcem kubični čevljev za slepe ceno 2 do 3 krome, združba je pa takej ob ustanovitvi plačala les — kubični čevljev 6 do 7 krom, katera cena pa se je pozneje zvišala na 10 do 11 kron. Kljub tej dobroti so mnogi, mnogi ljudje to pedjetje gledali po strani in mu želeli skrajšati konec — pogin. Toda njih želje se niso uresničile. Prvo leto delovanja se je zadrugi obneslo dobre in vestranske. Zadruga si je od svojega debička ustanovila lep rezervni fond in veliko davevala v dobrodelne namene. Naklonila je tukajšnjemu kat. izobraževalnemu društvu za nakup knjig 1000 kron in šolskemu vedstvu za nakup šolske sestave 2000 kron. — Ker so farani složili denar za dva zvona, je zadruga sama naročila veliki zvon, ki bo tehtal okoli 15.000 kg in nosil napis »Zadrugi svenc. Zato želimo naši zadrugi veliko sreče in uspeha tudi v bodoče in ji ključemo ka vse dobrote »Bog plačaj!

IZ OKOLICE ŠKOFJE LOKE.

Pojasnilo. Ker bi se dopis v 7. številki »Domoljuba« lahko »spak« razumel, pojasnjujemo, da se je pač vršila na samostojni veselici zbirka za »Kmetijski list«, toda posebej, medtem ko se je dobiček od veselice poslal Zvezi invalidov.

IZ IZANSKEGA.

V času preiskujenj in viharja vse, kar je napol zgrajenega, razpada v ruševine. Tako tudi bivša liberalna stranka ni mogla prenesti strašnega in za njo usodnega potresnega udara in je bankrotirala na velike veselje vseh, ki jim je skrb za ljudski blagor več, kakor gola beseda.

Banko in kapitalisti so bili vsled tega zloma zadeti v živo in so na razvalinah, skušali zgraditi novo stranko — demokratsko. A glej čudol Bivši njihovi najboljši pristaši na deželi so se sramovali, da bi jim oči sledilo: Izmislili so si novo slepilo, ki bi jim pomagalo polomljeni liberalni na noge.

Ob plesu in godbi se je redila Samostojna. Vse kar je bilo nekdaš liberalno je sprejelo s vriščem. Na prste bi preštel vse, ki so bili kdaj liberalci, pa bi sedaj novorojenemu otročiču ne pomagali, da shodi.

Kmet je zatiran. Treba je kmeta rešiti. Kmetске potrebe poma samo kmet. Kmet kmeta. Duševniki so kmeta zapeljali, ga ogoljufali in odrli, zato morajo proči Navrh so navrgli še advokate, da bi ljudi bolj preslopili, a to samo radi lepšega. Farji lažejo. Nič ved jim ne verjamemo. Pa vojsko se napravili. Sami se bomo vodili. Nobenega več ne potrebujemo.

Graščine bomo razdelili. Farji so proti. Korose je napravil dohodnino in davka. Mi jih bomo odpravili. Skratka, ko pride samostojna v Belgrad, bo kmet rešen in v Sloveniji se bosta cedula med in mleko.

Volitve so prišle. Samostojna je dobila poslance in priložnost, da pokaže svoje isurjenost. A glej ga spak! Medu in mleka ni. V teku četrlet leta ni našla samostojna priložnosti da bi stavila kak majhen za kmeta koristen predlog. Samostojni volivi pa čakajo in s odprtimi usti pričakujejo obljubljenih pečenih piščet. Res pridejo v obliki velikih davkov in drugih podrobnih stroškov, ki jih kmet pod starovrško komando še poznal ni.

Ljudje pomislite! Ali vam je samostojna izpolnila le eno obljubo, ki vam jih je toliko natrosila pred volitvami. Če ne, si zapomnite, kdor gradeve obljublja, male da.

ŠT. VID PRI STICNI.

Oglejmo si nekaj laži študenta Kvasa, ki jih navaja v liberalnem časopisu. Pravi, da smo raznesli mi okoli, da je njihova igra le za odrasle. Če je kdo to raznesel, je raznesel sam Kvas, da bi ravno to ljudi privleklo. Danes, ko smo igro videli, mu povemo, da igra res ni primerna za mladino. Če bomo dajali otrokom tako hrano, se ne smemo čuditi, če se gode med otroci stvari, ki vsakega treznega človeka pretresajo. Seveda za študenta Kvasa ni nič pohujšljivega. Dalje pravi, da se je na priznici prepovedalo iti k sokolski predstavi. Kdo je neki to slišal? Študent Kvas gotovo ne, ker je on že zdavnaj pozabil na cerkev. Dalje je slišal Kvas, da se je popoldne pri krščanskem nauku priloilo med molitvami, naj se ja vsi vdeležne naše predstave. Tudi to ni res! Igra se je oznanila dopoldne med drugimi oznanili. Bila je to igra: Pastirci in kralji. Vsebinska take igre se lahko celo razlaga na priznici in se tudi v resnici razlaga. Kako, da se je Kvas tako razvnel? Sam pravi na koncu svojega dopisa »Ker mu že preveč smrdi!« Da, smrdi, pa drugje, tako da se je moralo Kvasa resno opominjati, da naj svojo stvar (katero namočita) meče, kamor spada, ne pa pod okna svojih sostanovalcev. Upamo, da razumete, gospod Kvas! Mi povemo g. Kvasu, da se je razvnel zato, ker mu ne damo več našega odra na razpolago. On je hotel po naših hrbtih zlesti do ljudskega zaupanja. Mi smo pa pokazali, da s Sokolom Kvasom ne maramo imeti nič skupnega in je prvič in zadnjič nas spelfal na led, da smo mu posodili oder. Da je njegova hvala piškava glede ljudskega zaupanja, se je pokazalo ob volitvah, ko je stražil liberalno škafijo. Dobil je od 400 krogljic le 15 krogljic in še teh nekaj po pomoti. — Za danes naj zadostuje! Oglasimo se pa še, ako bo lezel na solnace, hoteč se prikupiti pri liberalnih voditeljih in sprositi na ta način večjo državno podporo. Znano nam je nekaj parov prav lenih stvari. On se šteje za vjzor Sokola. Ko bodo zvedeli ljudje le nekaj njegovih cvetk, bodo rekli: Bog nas varuj takih ljudi! Sam Kvas pravi: »Kakršen gospodar, tak sluga«. Mi pa pravimo: »Kakršen vzor Sokol Kvas, taki bodo Sokoliči, če se ga bodo držali.

Vernikom ljubljanske škofije.

Prošnja za prispevke k jubilejnemu daru ob 25 letnici in zlati maši dr. Antona Bonaventure Jegliča.

Dne 22. maja 1923. leta preteče 25 let, odkar je zasedel ljubljansko škofovo stolico sedanji naš vladika dr. A. B. Jeglič. Ni dodeljeno pogosto komu, da bi toliko let preživel v tako visoki in težki višje-pastirski službi, še redkeje pa je, da bi kdo tako službo vršil s toliko apostolsko vnemo in požrtvovalnostjo, kot jo vrši naš sedanji škof. Njemu se bliža ta bogodarovani jubilej in trdno upamo, da ga zdrav in čvrst dočaka.

Takega jubileja pa verniki ne smemo in ne moremo prezreti. Sili nas k temu hvaležnost do Boga, ki nam je dal in ohranil takega škofa, in hvaležnost do škofa, pastirja naših duš, ki je dokazal tako sijajno, kot malokdo, da apostolska milost njegovega božjega poslanstva v njem ni bila prazna.

Božja previdnost nam je poslala škofa Jegliča uprav ob času, ko je tudi sredi naše domovine drzno zazvenel glas: »Nočemo ga za kralja (Kristusa)!« Svobodna misel, hči nevere, je bila na pohodu med nas. Treba je bilo odločne, apostolske roke, ki se je dvignila, braneč dediščino svete vere, in v goreči ljubezni strnila krog sebe vernike. »Po vseh deželah se je razlegel njegov glas.« (Prim. Ps. 18, 5.) — V vsak kotiček naše domovine je segel glas našega škofa: Menda ga ni prav nobenega med katoliki, da ne bi bil ne samo enkrat, ampak večkrat slišal tega oznanjevalca blagovesti. Z vsake lece je že oznanjal in utrljal kraljestvo božje v srcih ljudi, stotine in noči je predsedel v spovednicah in zdravil, kar je bilo ranjenega, obvezoval, kar je bilo zlomljenega. In ko ni mogel bivati vedno pri svojih, je želel, da biva vsaj njegova od ljubezni žareča beseda pri ovcah njegove črede: Pisal je dušnopastirske knjige za vse stanove, plačeval njih tisk iz svojega in jih širil do zadnje gorske kočje. Pa še ne dovolj. Hotel je kot oče vzgojiti sinov-delavcev za vinograd Gospodov. Z velikanskimi žrtvami — sam je dal vse — s svojimi in z darovi vernikov je sezidal zavode na šentvidskem polju, da bi iz njih prihajali lajki in duhovniki, zvesti Kristusu-kralju. To je spominik za stoletja in živa priča, kako je ljubil škof Jeglič svoje v dejanju in resnici.

Kakor pa se je vedno zavedal, da kraljestvo božje ni od tega sveta, ni nikdar pozabil, da je kraljestvo božje na tem svetu. Nikdar ni hotel biti nad rojaki, ampak med njimi, ne nad domovino, ampak sredi nje, ves njen. Zato je pa dokazal, da ljubi svoj narod v dejanju in resnici. Dokler bo en Slovenec še bival na zemlji, ne bo pozabljen, kaj je storil škof Jeglič za narod Slovencev. Kdo nam je dal prvo slovensko gimnazijo? Ali država? ali dežela? ali bogatin? — Ne! — Škof Jeglič! Kdo je preskrbel prve slovenske učne knjige za srednje šole? Škof Jeglič!

To so spominki, če ne bi bilo niti enega iz rezanega kamena, ki se bodo preko vekov dvigali v čast škofa Jegliča.

Zato pa je naša dolžnost — in, rekli bi, naravnost srčna potreba, da ob bodoči slovesni obletnici mi verniki to veliko delo priznamo in to priznanje v dejanju pokazemo.

V Ljubljani se je ustanovil v to odbor, ki bo zbiral darove po vsej škofiji. Po dobrem preudarku je sklenil, da pokloni škofu za 25 letnico vladikovanja in zlato mašo umetniško izdelan pontifikalni ornat, to je vso mašno bleko, kar je je treba za slovesno škofovo mašo za škofa in levite. Ta jubilejni dar, poklonjen njemu in s tem stolici sv. Nikolaja, naj bi pričal zahvalo Bogu, da nam je dal tako požrtvovalnega škofa, pričal našo zahvalo vladiki samemu in pričal priznanje vseh vernikov — za to ogromno delo in za vse te neprecenljive darove.

Res je, da bo tak umetniško izdelan ornat (risbe arhitekta Vurnika, vezenje šolskih sester v Mariboru) v sedanjih časih zelo veliko stal. Proračun je najmanj 250 tisoč kron. Toda to vsoto zmagamo, če vsak vernik prispeva, kolikor mu je mogoče, ali če bi se le vsak Orel, ali vsak član Marijine družbe zavzel, da daruje ali zbere 10 kron.

Zato podpisani odbor naproša vse vernike, da prispevajo vsak po svoji moči, posebej še vse Orle in Marijine družbe, vse njihove voditelje, da prevzamejo takoj zbiranje in poskusijo dobiti pri premožnejših več, da bi revni bili oproščeni.

Ta dar ne bo za en hip. Stoletja bo pričal o delu našega škofa, o hvaležnosti njegovih vdanih mu vernikov in bo hkrati tudi izraz, na koliki višini je bila tedaj naša umetnost.

Darove, bodisi posamezne ali zbirke, sprejema blagajnik podpisanega odbora, stolni kanonik Alojzij Stroj v Ljubljani.

Čeke razpošljemo vsem župnim uradom, orlovskim odsekom in vodstvom Marijinih družb.

Odbor za nabavo mašnega pontifikalnega ornata za 25 letnico škofovanja in zlato mašo dr. A. B. Jegliča v Ljubljani.

Predsednik: Andrej Kalan, stolni prošt in gen. vikar. Blagajnik: Alojzij Stroj, stolni kanonik, voditelj bratovščine Sv. R. T. Odborniki: Mara dr. Brejčeva, Helena inž. Remčeva, Fr. Sal. Finžgar, župnik. Janez Kalan, škof, voditelj Marijinih družb. Dr. Franc Krmovc, predsednik Društva za kršč. umetnosti. Dr. Fr. Stelè, vodja konservat. urada. Dr. Božidar Vodušek, advokat.

Tedenske novice.

Politične.

+ Iz Jugoslovanskega kluba. Poslanec Ivan Stanovnik je vložil prošnjo na ministrstvo za javna dela za zgradbo in dovršitev cest Horjul—Velika Ligojna—Vrhnika in Velika Ligojna—Žazar—Polhovgradec—Mala voda, Polhovgradec—Zalog—Črni vrh, dalje je isti poslanec vložil prošnjo pri generalni direkciji carine, za odpis

odnosno znižanje carine za cerkvene zvonove za vrhniško župnijo. — V Jugoslovanskem klubu se je zglasila te dni deputacija kmetov iz Satina (Srem), ki so se pritožili radi krivičnega postopanja pri razdelitvi zemljišča graščine Peltzovo. Gosp. poslanec Stanovnik je deputacijo hrvatskih kmetov predstavil v ministrstvu za agrarno reformo in toplo priporočil njihove želje.

p Branijo se jih. Slovenski samostojneži so v Belgradu vstopili v klub srbskih zemljeradnikov, a s srcem so bili vedno pri liberalcih. To se je najjasneje dokazalo, ko so slovenski samostojneži v ustavnem odboru glasovali za vladni načrt, ki bo s svojim centralizmom Slovence gospodarsko in politično zadavil. O tem piše glasilo srbskih samostojnežev »Selo«, sledeče: Postopanje slovenskega poslanca g. Vošnjaka je napravilo zelo neugoden vtis. Zemljeradniški klub je imel lasten ustavni predlog, katerega je pomagal izdelovati sam dr. Vošnjak kot član strankinega odbora in ta predlog je podpisal poslanec g. Pucelj kot predstavitelj slovenskih samostojnih kmetov. Dr. Vošnjak pa je glasoval, kakor že omenjeno, proti predlogu zemljeradniškega kluba za vladni načrt. Tako postopanje je v parlamentarnem življenju popolnoma neznano. Dr. Vošnjak pa se je, ne meneč za to, proti klubu pregrešil še na drug način. »Demokratija«, glasilo belgrajskih demokratov, je priobčila uvodni članek, v katerem napada ustavni predlog zemljeradniške stranke. Opremljen je članek z izrecno pripombo: »Opombe niso naše, nego od g. Vošnjaka, torej od enega izmed voditeljev zemljeradniške stranke.« Torej dr. Vošnjak je glasoval zoper načrt, ki ga je sam sestavil, samo zato, da se je liberalcem prikupil in bo zato dobil mastno državno službo, kakor poročajo listi. »Selo« poziva slovenske samostojneže, naj izstopijo iz kluba zemljeradnikov.

p Nekaj za centraliste. Živinske počne liste imajo naši kmetje in trgovci z živino večkrat v rokah. Hrvatje listu pravijo Marvinska putnica, Srbi pa Stočna isprava. Za Slovence ta list velja, za Hrvate vrijedi, za Srbe pa važni. Slovence prišepi nanj kolke, Hrvat biljgovke, Srb pa marke. Slovence so predpisane pristojbine, Hrvatju pristojbe, Srbu pa take, katere Slovenec plača, Hrvat podmiri, Srb pa plati. Slovenec je živine lastnik, Hrvat marve vlastnik, Srb pa stoke sopstvenik. Slovence potrebuje gonjača, Hrvat gonica, Srb pa sprovoznika. Pri slovenski živali se vidijo posebni spoznatki, pri hrvatski osobita obilježja, pri srbski pa osobeni znaci. Med slovensko živino vlada nalezljiva bolezen, med hrvatsko pogibeljna pošast, med srbsko pa zaraza. Vse to je ujedinjeno na enem samem listu, katerega, ko je pritisnilo pečat županstvo, v Sloveniji podpiše občinsko predstojništvo, v Hrvatski občinsko poglavarstvo, v Srbiji pa opštinski sud. To je divno: Tri osebe, pa en Bog; trije jeziki, pa en narod!

p S kolom. Samostojneži so imeli v nedeljo shod v Novem mestu. Ker vedo, da med ljudmi vlada vedno večje nezadovoljstvo, ker so samostojneži v Belgradu izdali slovenskega kmeta belgrajskemu centralizmu in brezverskim liberalcem, so se samo-

stojni govorniki bali ugovorov. Zato je takoj v začetku samostojnež Avsec povedal: Kdorkoli bo zinil besedo, temu ne garantiram, da bo s shoda odnesel zdrave kosti. Ker so nekateri ljudje vendar ugovarjali lažem samostojnih govornikov, so bili tepeni. Med drugimi so v blato vrgli 70letnega starčka.

Domače novice.

d Sokolski duh. V Črnomlju je nekaj Sokolov ponoči odprlo kapelico Matere božje, katero podobno so potem pijani nesli po vasi s spremljanjem harmonike in jo nato pustili v nekem jarku. Stvar je že dokazana, a na pristojnem mestu so vso zadevo potlačili. Sokolski duh bo res izvrstna vzgoja za naše ljudske šole.

d Proti brezverski vzgoji otrok. Poroča se nam: Župnija Vel. Poljane je poslala brez razlike strank na pristojno mesto najodločnejši ugovor zoper nameravano sokolsko, to je brezbožno odgojo v naših šolah. — Ali nimajo belgrajski ministri nič nujnejšega in koristnejšega dela, kakor da vero preganjajo? In pri tem pogubnem delu jim slovenski demokrati in samostojneži ne le pomagajo, ampak jih celo k temu šuntajo! Ljudje božji, ki ste se dali preslepiti, da ste Zrjave. Puceljne in lake možakarje volili, češ raj niso zoper vero, ali jih sedaj vidite, kako so vas nafarbali? Ako vam je še kaj za vero in versko vzgojo vaših otrok, pokličite javno svoje poslance na odgovor ter jim zabičajte, da naj vero pri miru pustite! Naši poslanci Ljudske stranke se odločno in možato vojskujejo zoper preganjalce vere in grobokope države. Slava jim!

d Vseh bolnikov je bilo lansko leto v bolnicah cele Slovenije 16.005 moških in 14.919 žensk. Od teh jih je umrlo 832 moških in 702 ženski. Na vsakih 100 bolnikov jih je umrlo približno 5. Največ je bilo bolnih na garjah (2808), na katerih pa ni nihče umrl. Na drugem mestu so razne poškodbe (2508), vsled katerih jih je umrlo 87, griže je bilo 659 slučajev, umrlo 162, spolnih bolezni 1270, pljučne jetike 487, umrlo 201.

d Moška bolnica usmiljenih bratov v Kandiji je dobila pravico javnosti. Odrejena je nastopna oskrbnina: za III. razred 25 K, za II. razred 100 K, za I. razred 150 K za osebo na dan.

d Rakek dobi carinarnico. Ker so Italijani že zapustili Rakek, se ustanovi tam carinarnica. Italijanska carinarnica bo v Postojni.

d Nov denar. Ministrstvo financ je sklenilo v najkrajšem času izdati papirnati denar po 25 par ali eno krono. Denar bo tiskan v Zagrebu.

d Nov drobiž po 10 par oziroma 40 vinarjev je že v prometu.

d Poletnega časa ne bodo letos uvedli — na Češkem. Kako bo pri nas, še ne vemo. Ker Jugoslavija povsod rine za Cehi le tedaj, kadar ti kaj neumnega ukrenejo, je malo verjetno, da bi naša vlada posnemala češko vlado.

d Obrtnikom. Slovensko obrtništvo potrebuje kot vsak drug stan duševne hrane, ki jo najde gotovo v glasilu »Jugoslovanski obrtnik«. Zadnja številka je polna zanimivih člankov. Evo glavnih: »O, ti časi« razkriva žalostno stanje, velikokrat neutemeljeno priš-

kanje državnih oblasti na obrtnika, ki se mu že itak rame šibijo pod velikansko težo neznosnih bremen; kaže na nezdravo, sedanjim časom neprimerno politiko. Razmotriva pa tudi druge krivce in okolščine, ki onemogočujejo obrtni razvoj. — »Delovanje urada za pospeševanje obrti v Ljubljani« kaže zasluge, ki si jih je omenjeni urad pridobil za obrtništvo. — »Davek na poslovni promet« je zelo važen članek, ki je sicer samo vsaj po večini izvleček tozadavne objave v Uradnem listu. Vsebinsko bi moral poznati vsak obrtnik, ki se zanima za svoj obrt in poklic; kaže ti v glavnih potezah, kdaj, kje in kako si prizadet pri zloglasnem davku. — »Kaj pa to!« kaže v posebni luči propadanje velikopoteznega smisla za razvoj naše obrti; osvetljuje vzrok vsaj delne današnje brezposelnosti iz katere izvira toliko in toliko gorja. — To so najvažnejši članki. Ne manjka pa manjših notic, resolucij in strokovno poučnih vesti. »Razno« ti tudi nudi vse manjše važnosti ki se gode pri in okoli nas in ki se tičejo več ali manj obrtnega stanu. Kot je Domoljub, tako bi moral biti »Jugoslovanski obrtnik« udomačen v vsaki obrtniški hiši. Celoletna naročnina znaša samo 24.— K; glasilo izhaja vsak mesec enkrat. Naročite se pri upravi glasila v Pražakovi ul. št. 3 v Ljubljani.

d Umrl je 6. t. m. v Hrašah pri Smedniku župnik v pokoju in duh. svetnik g. Jernej Ramoveš v starosti 79 let. Njegova zadnja služba je bila v Poljanah nad Škofjo Loko, kjer je pastiroval nad 45 let. Bog mu bodi večer plačnik.

d Nesreča v Logatcu. Na logaškem polju so Italijani pustili polno žic, kosti, starih bomb in druge ropotije, ki je niso mogli vzeti seboj. V ponedeljek so otroci pobirali kosti. Neki deček je pobral tudi bombo, ki je eksplodirala ter ga težko poškodovala.

d Smrtna nesreča na Bohinjskem jezeru. Janez Gašperin in njegov 16 in polletni sin Jernej sta zahodno od Bohinjskega jezera prevažala les. Ko sta se popoldne vračala domov, je šel oče s konjem po poti južno ob jezeru, fant se je pa drsal s sanmi po jezeru, toda ko je bil kakih 7 metrov proč od obali, se je vdrl komaj 1 cm debel led in Jernej se je s sanmi vred potopil. Prihitelo je več ljudi, ki so Jerneja potegnili iz globočine 6 m, toda fant je bil že mrtev. Vtopljenca so pokopali v Bohinjski Srednji vasi.

d Požar. Dne 25. febr. popoldne je pogorel hlev kajzarju Fr. Sojec v Podgorici pri Ljubljani, v nedeljo dne 27. febr. pa je bil med popoldansko službo božjo ogenj v Dragomlju. Pogorela sta dva posestnika p. d. Begelj in Peter, bližnjemu Mihovcu pa je zgorela delavnica. Škoda je v današnjih razmerah zelo velika. Živino so rešili, zgoreli so pa gospodarski stroji, seno in drugo. Požarne brambe so ogenj omejile. V obeh slučajih so zažgali otroci.

d Goljuf. V Ljubljani je neki Leon Štrukelj lovil izseljence po Sloveniji in Hrvatskem, jim preskrboval potne liste ter jih pri tem tako goljufal, da si je nabral naravnost ogromne vsote. Policija je prišla tem goljufijam na sled in Štruklja zaprla.

d Ogenj. Dne 25. februarja popoldne je pogorel hlev kajzarju Fr. Sojer v Podgorici pri Ljubljani, v nedeljo dne 27. febru-

arja pa je bil med popoldanjo službo božjo ogenj v Dragomlju. Pogorela sta dva posestnika p. d. Begelj in Peter, bližnjemu Mihovcu pa delavnica. Škoda je v današnjih razmerah zelo velika. Živino so rešili, zgoreli so pa gospodarski stroji, seno i. dr. Požarne brambe so ogenj omejile.

d Zahvala. Javno se tem potom zahvaljujemo vsi pogorelci iz Dvorske vasi pri Vel. Laščah za obile darce in veliko pomoč od vseh strani poslano in žrtvovano v težki in hudi nesreči požara. Najprisrčneje se zahvaljujemo g. duh. svetniku Francu Krumpstarju, g. županu in celemu obč. odboru pri Sv. Gregorju, ki so največ pripomogli, da so farani darovali tako lepe in velike darove z lesom, in brez katerih pomoči bi skoro ne mogli v tako naglem času priti pod streho in bi razen tega imeli še strašno večje in težje stroške in izdatke. Istotako so tudi z drugimi stvarmi radodarno prisrkočili na pomoč. Najprisrčneje se zahvaljujemo gg. župniku Jak. Ramovšu kakor tudi kaplanu iz Vel. Lašč, ki sta se tako vneto in goreče trudila ter nabrala tako ogromne vsote denarja ter različnih drugih stvari, posebno živeža, in se nista ustrašila nikakega napora in dela. Nadalje se srčno zahvaljujemo g. župniku Kovačiču na Brezovici, ki se je spomnil nekdanjih župljanov in nam poslal tako velike darove z lastnim trudom nabrane v njegovi fari. Zahvaljujemo se tudi grajščini Ortenek, ki nam je darovala tako obilen dar v lesu, kakor tudi dovolila pristo rezo lesa in nam obilo pomagala z drugimi stvarmi. Zahvaljujemo se vsem župnim uradom, kakor tudi organizacijam, društvom in družbam, ki so se potrudili, da so nabrali lepe zneske in nam tako pomagali v naši nesreči. Končno se najtopleje in najprisrčneje zahvaljujemo vsem ostalim darovalcem in darovalkam, ki so nam priskočili na pomoč in nam olajšali naše gorje. Iz globine src želimo, da bi vse darovalce in vsi, ki so se trudili za nas, Bog obvaroval pred nesrečo in nezdodami, enakimi našim. Tisočera zahvala in Bog povrni vsem skupaj! — Za vse pogorelce: Franc Ivanc.

d Vračajoči se ujetniki iz Ruskega se naprošajo, če kdo kaj vé, kje se nahaja Anton Umnik iz Predoselj pri Kranju. Imenovani je služil pri I. Jugosl. polku v Sibiriji, a meseca februarja 1920 je odšel v bolnico v Irkutsk ter je baje tam umrl. Natančnih informacij proti povračilu stroškov prosí: Franc Umnik, mizar Predoslje 64, pošta Kranj.

d Kdo ve kaj o Francu Matjan 17. pešpolk odelek strojnih pušk št. 1. Ranjen 30. avgusta 1914 in ujet v Rusiji; ni pisal več. Prosi se uljudno, naj dotični, kdor kaj ve, blagovito naznaniti proti povrnitvi stroškov rodbini Matjanovi, Svbno št. 9 Radeče pri Zidanem mostu.

Iz naših društev.

IZOBRAŽEVALNI TEČAJ V NOVEM MESTU.

»Slov. kršč. socialna zveza« pripravlja izobraževalni tečaj za celi novomeški okraj, ki se bo vršil dne 19. in 20. marca v Novem mestu. Začetek tečaja na Jožefovo ob pol dveh popoldne v Rokodelskem domu.

Naša društva in odseke prosimo, da revnejšim v finančnem osiru pomagajo in jim omogočijo udeležbo. Fante iz oddaljenejših krajev, ki reflektirajo na prenočišče, naznanite najkasneje do 16. marca na naslov: Tajništvo SLS v Novem mestu. — Upošteвайте pa, da bo mogoče le malemu številu preskrbeti prenočišča. Tečajniki ne bodo imeli drugih izdatkov kakor za večerjo in kosilo. Druge stroške poravnamo mi.

Fantje iz posameznih župnij naj se sberajo in pridejo skupno. Naša nadebudna mladina naj razprede agilno agitacijo, da bo udeležba sijajna.

Nekaj govornikov smo naprosili iz Ljubljane, drugi bodo domačini. Fantje, pustite ta dva dni drugo delo in skrbí na strani, ter pohitite v Novo mesto, kjer se pripravlja za Vas velika duševna

šola. Skrbite, da ne bo naše delo za Vas zastoj. Na svidenje v Novem mestu! —

Pripravljalni odbor.

NOV IZOBRAŽEVALNI TEČAJ V KAMNIKU.

O lepem uspehu tečaja v januarju smo že poročali. Od več strani smo pa izvedeli, da jim je poučen tečaj delovne dni zelo neprilichen. Mnogo fantov v bližnji in daljni kamniški okolici je namreč zaposlenih po tovarnah ali pri drugem nujnem delu. Izrazili so željo, da bi se tečaj kako nedeljo ponovil.

Tej opravičeni želji je dekanjski odbor »Slovenske krščanske socialne zveze« v Kamniku drage volje ugodil. Nov tečaj se bo vršil 19. in 20. marca, torej praznik in nedelja. Nekatera predavanja bodo ponovljena, druga pa bodo nova. Zlasti je nekaj predavanj namenjenih posebno delavcem. Natančen spored je na vabilih, ki jih te dni razpisujemo. —

Udeleženci prvega tečaja, agitirajte med tovariši za obilno udeležbo! Razložite jim pomen poučnega tečaja! Sami pridite vsaj k tistim predavanjem, katerih prikrat niste slišali. Na svidenje! Dek. odbor »Slov. kršč. socialne zveze«.

n Društva, včlanjena v S. K. S. Z. se opozarjajo, da se obračajo v vseh društvenih zadevah na tajništvo S. K. S. Z., ki jim bo šlo v vsakem oziru na roko.

n Ježica, V nedeljo, 13. marca, ponovi telovadni odsek »Orel« na Ježici v društvenem domu Finžgarjevo igro »Divji lovec«. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Vstopnice se bodo prodajale v nedeljo po drugi sv. maši od 10.—12. in od 2. ure dalje. — K obilni udeležbi vabi odbor. (K)

Dobre knjige.

Devet govorov o neveri. — Dr. Mihael Opeka.

Slovenec nimamo preveč knjig, ki bi se poglabljevale v vprašanje, kateri so prazavprav vzroki, da veliko ljudi izgubi vero v Boga, vero v neskončno Dobroto in Lepoto, vero v vse nadnaravno. To vprašanje je postalo pereče predvsem v naših dneh, ko se brezverstvo širi kot nalezljiva bolezen, ko se njega sadovi kažejo tako v zasebnem kakor v socialnem življenju in obliki brezsrčnega izkoriščanja, kopičenja krivičnega prisluznega bogastva in brezmejne razuzdanosti, ko milijoni siromakov stradajo in prezebajo. Zato je bila zelo srečna misel da je dr. Mihael Opeka zbral devet svojih govorov o neveri ki jih je govoril v ljubljanski stolni cerkvi in so bili vzbudili veliko zanimanje v knjižico in jih podaja zdaj širši javnosti. To je knjiga za vsakega našega izobraženca sploh za vsakega, ki se količkaj zanima za velika vprašanja naše dobe, knjiga, ki bo globoko učinkovala po svojem prepričevalnem, krepkem jeziku, po svojih globokih mislih, pretresljivih zgledih, neizprosni logiki. Dr. Opeka z barvami umetnika slika nevednost, napuh, razuzdanost, breznačelnost, vihravost in pa plitvost našega časa, kaže na žalostne socialne posledice teh pregreh in na podlagi teženja in hrepenenja našega srca, ki ga končno vendarle nič ne more popolnoma zadovoljiti, dokazuje potrebo, da se človeštvo vrne k Bogu, svojemu Stvarniku in končnemu cilju. Knjiga bo mnogim odprla oči, pretresla dušo, ponudila rešitev za marsikako pekoče vprašanje, tembolj ker pisatelj združuje znanstvenost z živim načinom pripovedovanja, poznavanjem življenja in globokim vpogledom v dušo. — Dobi se v Prodajalni Katol. tisk. društva H. Nišman in stane 15 kron, po pošti naročeno pa 16 kron.

d »Vrtec« in »Angelček« št. 3—4 izide še pred Veliko nočjo. Oba lista skupaj stane za vse leto 26 K, Angelček sam 10 K. Starši store dobro sebi in otrokom, če jim naroče naša mladinska lista. Dobi se še »Angelček« leta 1919 (5 K), l. 1920 (6 K). Položnice so na razpolago. Naslov: Upravništvo »Vrtca«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 80.

Gospodarski obzornik.

Gospodarski in tržni pregled.

g Ljubljanski trg. Ljubljansko tržno nadzorništvo objavlja: Tržno življenje ostaja živahneje. Mesni trg je dobro založen z blagom. Govejega mesa je dovolj. Izvoz živine in zaklane govedi postaja od dne živahnejši. Cene živi teži volov srednje kakovosti se giblje med 18 in 20 K za kilogram. Valed nemogočega izvoza telet bo domači trg s telečjim mesom dobro založen, in je pričakovati močnejšega padca cene telečjemu mesu. Od srede, 9. marca naprej se znižajo cene telečjemu mesu od 26 na 24 K I. vrste in 22 K II vrste. Slanina se drži na ceni 48 K za mešano blago; svinjsko meso 32 K I. vrste, II. vrste 30 K; mast 54 K. Sadni trg je dobro založen, a še nima dovolj prometa. Velika množina jaje prejšnjih tednov je nenadoma izginila, tako da trg ni zadostno založen z jajci, valed nakupa jaje za izvoz potom prekupcev. Cena je poskočila na 2 K za komad. Tržno nadzorništvo opozarja trg, da se bo vsako prodajanje in nakupovanje jaje višje kot po 2 K najstrožje zavedovalo. Nakup jaje od strani prekupcev se mora takoj sporočiti tržnemu nadzorniku. Mlečnih izdelkov je za dnevno porabo zadosti. Cena se še vedno vzdržuje na 18 K za kg moke št. 0.

g Mariborski trg. Kilogram špeha stane 44—50 K. Cena govejemu mesu je poskočila na 25—27 K. pri kilogramu, krompirju pa padla pri kilogramu od 2 K 20 vin. na 1 K do 1 K 50 vin. Cene jajcem so tudi padle in stane 1 kos 1 K 60 vin. do 3 K. Drugo blago je obdržalo večinoma stare cene.

g Vinske cene. V Mariboru stane liter starega vina 32—40 K, novega pa 28—36 kron, na Češkoslovaškem 10—12 češkoslovaških kron, v Avstriji 60—65 avstr. kron, na Mažarskem 28—30 mažarskih kron, v Italiji 2 liri 30 centesimov do 2 liri 50 centesimov.

g Na zadajem mariborskem semaju je bila cena za plemenske in pol pitane svinje za kg žive teže 26—30 K. Šest do osem tednov stare prašiče so prodajali po 300 do 400 kron 1 kos.

g Cene lesa na Štajerskem. Rezan mehki les, mešan 1 kubični meter se kupuje po 11 tisoč kron. Tesan mehki les se prodaja kubik po 700 K, kupuje pa po 500—600 kron.

g Cene lesu na našem trgu. Hrastova debela I. vrste 1.500—2.400 K, II. vrste 800—1.000 kron turniri 2.600—3.200 K, hrastove deske do 5 cm debeline 3.000—4.500 K, nad 5 cm 4.000—5.000 K, surovi frizi 3.000—3.500 K, štafli 4.200—5.000 K, bukova debela I. vrste 450 do 600 K, bukovo žagano parjeno blago 2.000—2.100 K, neparjeno 1.100—1.300 K, javorjeva debela I. vrste 1.000—2.000 K, jesenova debela I. vrste 1.200—1.600 K, železniški hrastovi pragi 160—210 K, bukovi 110—130 K, vse za kubični meter. Oglje za vagon 15—17 tisoč kron.

g Cene na Hrvatskem. O s i j e k. Pšenica 1000—1020 K, nova koruza 410—420 kron, oves 340—345 K. Koruze se največ proda v Češkoslovaško in Nemčijo. — **V i n k o v c i.** Pšenica 1000—1010 K, nova

koruza 420—430 K, oves 340—350 K. Na trgu je veliko število inozemskih kupcev. Cene veljajo za 100 kg.

g Cene v Dalmaciji za 100 kg: Pšenica 1200 K, bela moka 1800 K, pšenična moka 1300 K, koruza 450 K, koruzna moka 530 kron za 100 kg.

g Cene žitu. V Somboru stane 100 kg pšenice 970—980 K, koruze 360—370 K, ovs 330—340 K, v Zemunu 980—1000 K pšenica, oves 340—345 K.

g Cene v Bački za 100 kg: Pšenica 920—940 K, ječmen 520 K, oves 320—330, koruza 340—350, moka 0 1480 K. Svinjska mast kg 43—45 K.

g Svetovni žitni trg. Po poročilih iz Rima se je letos posejalo z žitom 3 odstotke manj površine kot lansko leto. Isto se je opazilo pri bombažu. Razvoj cen pa odvisi v prvi vrsti od izpada žetve. Zmanjšanje površine ne bo imelo posebnega vpliva. V Indiji je posejano tri in pol milijona oralov manj, kakor v pretečenem letu. V Avstraliji znaša letošnja žetev štiri milijone ton nasproti poldrugemu milijonu lanskega leta. Anglija in Francija sta si zagotovili za tekoče leto potrebno množino žita. V Angliji padajo cene žita in mlinških izdelkov. O Italiji ni zanesljivih podatkov. V Nemčiji je vreme gorko in ugodno za pomladanska dela. — Iz naše države in sicer iz Vojvodine, prihajajo ugodna poročila o razvoju bodoče letine. Cene pšenice so padle na 960 do 940 K za meterski stot. Vzrok padcu cen je padec ameriškega dolarja, ki onemogoča vsako konkurenco banaške moke z ameriško.

g Koliko je vreden denar drugih držav? Ameriški dolarji 144 K 25 v; avstrijska krona 21 v; bolgarski lev 1 K 60 v; češkoslovaška krona 1 K 75 v; 20kronski zatnik 490—496 K; francoski frank 10 K 53 v do 10 K 55 v; nemška marka 2 K 28 v; rumunski lej 1 K 94 v; italijanska lira 5 K 27 vin.

g Vrednost denarja v Srbiji. Ameriški dolar 36 dinarjev 50 par; francoski frank 2 dinarja 63 par; italijanska lira 1 dinar 40 par; rumunski lej 49—50 par; češkoslovaška krona 45 par; avstrijska krona nekaj nad 5 par.

g Vrednost denarja v Avstriji. Ameriški dolar 723—727 K; nemška marka 11.50 kron; francoski frank 51.80—52.20 K; italijanska lira 26.62—26.82 K; dinar 19.48 do 19.69 K; poljska marka 78—80 vin.; rumunski lej 9.47—9.57 K; carski rubelj 2.97 do 3 K; češkoslovaška krona 9.08—9.14 K; mažarska krona 1.63—1.65 K. Vse se razume v avstrijskih kronah.

g Sladkorna trgovina v Trstu zastaja. Iz Trsta poročajo: Jugoslavija dobiva sedaj skoro ves sladkor naravnost iz Češkoslovaške. Valed tega trgovina s sladkorjem v Trstu skoro popolnoma počiva. Javanski sladkor stane sedaj v Trstu okoli 370 lir za 100 kg (okrog 20 naših kron za kg), dočim stane Jugoslavijo češkoslovaški sladkor 14 čeških kron za kg v Češkoslovaški (okrog 26 jugoslovaških kron za kilogram). Cena javanskega sladkorja ne nudi

sedaj Jugoslaviji nobenih prednosti pred češkim sladkorjem, ker je javanski sladkor, dasiravno je cenejši, zato toliko slabjši.

g Padanje cen živini na Češkoslovaškem. Na zadnjih sejnih na Češkoslovaškem je padla cena žive goveje živine za 30—50 odstotkov, zaklane pa do 50 odstotkov.

g Cene na Mažarskem. V Budimpešti stane 100 kg koruze 1250 K, ovs 1500 K, belega fižola 1300—1400 mažarskih kron.

g Cene v Bolgariji za 1 hektoliter: Pšenica 211.70 leva, ječmen 134.70 leva, koruza 129 levov, oves 80 levov, fižol 380 levov za 100 kilogramov.

g Jugoslovaška zavarovalna banka. Liberalni minister dr. Kukovec, ki je sedaj minister za trgovino in obrt, je dovolil liberalnim bankam in sicer: Ljubljanski kreditni banki, Jadranski banki, Kreditnemu zavodu za trgovino in industrijo v Mariboru ustanoviti delniško družbo z imenom »Jugoslovaška zavarovalna banka« v Ljubljani. Ker je ta zavod banka, od katerega bodo imeli le delničarji svoj dobiček, zato za naše kmečke posestnike, ki se hočejo zavarovati, pri tem zavodu ni prostora. Svoji k svojim!

g Odprava potnikov in prtljage na progi Jesenice—Področica se vrši od strani naših postaj do postaje Področica na podlagi naših tarifov in sicer na ta način, da se oddaljenosti do Jesenic prida 15 km. Z avstrijske strani se takisto oddaljenost do Področice podaljša pri odpravi do Jesenic za 15 km. Osebnne listke za Področico izdaja samo postaja Jesenice.

g Sejmi v Javorju nad Šmartnom se bodo redno vršili za živino, konje in krmo na prvi torek po tihi nedelji, drugi na dan sv. Jerneja.

g Blagovni in živinski sejm v Lukovici, ki bi se imel vršiti dne 26. marca, je, ker pade ta dan na Veliko soboto, z dovoljenjem oddelka ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani preložen na sredo dne 16. marca.

g Na državnih kmetijskih šoli na Grmu se priredi petmesečni vinogradniški tečaj za sinove vinogradnikov in viničarjev, in sicer mesca aprila, maja in junija, septembra in oktobra. Tečaj se začne s 1. aprilom t. l. V tečaj se sprejme do 6 mladeničev v starosti od 17—20. leta, ki so končali z dobrim vspehom ljudsko šolo. Tečajniki dobe brezplačno hrano, stanovanje, poduk in mesečno 50 K nagrade. Podučevalo se bode: vinogradništvo, kletarstvo, sadjarstvo, živinorejo, pridelovanje krme, spise in računstvo. Prošnje, katerim je priložiti rojstni list ali domovnico, zadnje šolsko izpričevalo in zdravniško izpričevalo, je poslati do 23. marca t. l. na ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

g Na državnih kmetijskih šoli na Grmu se priredi petdnevni sadjarski tečaj od 5. do 9. aprila t. l. za kmetijske mladeniče v starosti od 17. leta naprej. Pouk bo teoretičen in praktičen. Tečajniki dobe prosto hrano. Prošnje za sprejem v tečaj je poslati do 23. marca t. l. na ravnateljstvo državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

g Nemčija pripravljena vrniti 80 milijonov v zlatu. Nemška vojska je svoječasno zaplenila rumunskemu državnemu zakladu 80 milijonov v zlatu. Sedaj je Nemčija pripravljena vrniti ta denar.

g Koliko odškodnine mera Nemčija plačati v zlatu? Ni še dolgo tega, ko je na račun vojne odškodnine poslala Nemčija Francoski štiri vagone zlata. Toda to je le neznaten košček nasproti temu, kar morajo Nemci že plačati. Od njih se zahteva 226 tisoč milijonov nemških mark v zlatu. Če bi vse te zlate marke slehtali bi dobili 90 tisoč ton (tona = 1000 kg) zlata. Če bi hoteli to zlato odpeljati, bi bilo treba 9 tisoč vagonov. Ako računamo, da je en vagon dolg 10 metrov bi bil vlak dolg 90 km ali 18 ur hoda brez prenehanja.

g Trgovska pogodba z Italijo. Iz Belgada poročajo, da se prične trgovska pogajanja z Italijo takoj, ko zapusti italijanska vojska zasedeno ozemlje.

g Pred obdavljenjem vina v Italiji. Italijanski parlament namerava obdavlčiti vino s 30 lirami hektoliter.

g Povišanje cen zlata in srebru v Avstriji. V Avstriji se je povišala s 24. febr. cena zlata od 200 tisoč na 300 tisoč kron za kilogram, srebru pa od 7 tisoč na 9 tisoč avstrijskih kron za kilogram. Tako stane zlatnik za 10 K 900 avstr. kron, 20 kronski zlatnik 1800 in 100 kronski zlatnik 9000 avstr. papirnatih kron. Ena srebrna krona stane 37 avstr. kron, en dvekronski komad 74, en petkronski 193 in en srebrni goldinar 99 avstr. papirnatih kron.

g Nov drobiž. V Zagrebu natisnejo za našo državo za 50 milijonov dinarjev drobiža po 25 par.

g Koliko papirnatega denarja je na svetu? Papirnatega denarja je danes v prometu na celem svetu okoli 335 tisoč milijonov, tako da pride na vsako zlato krono, frank itd. 89 papirnatih, pred vojsko je pa prišlo samo 64 papirnatih. Zato je danes vrednost papirnatega denarja tako majhna.

g Brezposelnost na Angleškem narasla. Meseca oktobra 1920 je bilo na Angleškem brezposelnih 300 tisoč ljudi, meseca februarja pa že 1 milijon 39 tisoč ljudi.

Listek.

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža ***

(Konec.)

Albert je nagnil svojo ostrizeno glavo v spoštovanju — ne sicer pred tem človekom, akoravno ga še nikdar ni videl tako velikodušnega in plemenitega kakor v te uri, marveč pred Bogom, ki je po ustih tega moža, ki se je tako dolgo in tako strašno boril zoper njega in njegovo Cerkev, izpričal nepremagljivost sv. Cerkve.

Ozrl se je okoli po patru Melhiorju. Ta je že popreje z Najsvetejšim zapustil sobo.

Albert je spodobno pozdravil sodnika, ki tega niti ni zapazil. Odrevenel bled in nepremičen je stal ob mrtvaškem ležišču. Videl je pred svojimi nogami strta kraljestva in svojega mrtvega ljubljence, nad seboj pa roko, ki je tehtala in štela njegove prihodnje grenke dni.

Albert je v eni roki držeč svečo, v drugi pa ključe šel na mestni trg, na katerem je ya-

lovala nešteta množica ljudstva.

Mnogo se jih je gnetlo k njemu, ker so hoteli vedeti, kaj se je zgodilo notri, on pa je odgovoril: »Henrik Hendel je skesano umrl v katoliški veri,« in je stopal naprej svojo pot. Tisoč pogledov in mrmljanje tisočglave množice ga je spremljalo, ko je spel proti stopnicam farne cerkve.

Ko je prišel vrh stopnic, se je mimo farne cerkve, okoli katere so se tudi gnetle goste trume ljudstva, podal proti kapelici sv. Marjete, ki stoji zahodno od farne cerkve, le nekaj korakov od nje oddaljena. Tu je bilo strašno veliko ljudi zbranih, ki so vsi klečali. Nosilci so po Albertovem povelju na nosilnici počivajočo krsto s truplom pobožne Šefane postavili pred kapelico sv. Marjete, ker je sodnik pustil odpečatiti. Okoli in okoli je klečalo ljudstvo in je ravno molilo litanije vseh svetnikov. Stari farni cerkovnik je molil naprej: Sveta Marija Magdalena, prosí za nas! Sveta Neža, prosí za nas! Sveta Cecilija, prosí za nas! Albert je stopal skozi klečeče vrste, ki so se mu spoštljivo umikale, h krsti, v eni roki držeč ohajilno svečo Henrika Hendelna, v drugi pa ključe farne cerkve in kapelice sv. Marjete.

Najpreje ni ničesar izpregovoril, priklonil je pred krsto eno koleno in se je ozrl na ponižno, tiho dete, ki je v njej počivalo, in duhovno veselje, ne žalost, mu je sevalo z obraza.

»Šefana,« je rekel, »glej, kaj ti prinašam!« Sklonil se je k tihim spavatici, katere obraz se je tako ljubo in nedolžno kakor v življenju smehljaj izpod cvetličnega venca, in je k njej v krsto na njeno levo stran položil okrvavljeno obhajilno svečo Henrika Hendel.

Množica je, kakor bi slutila, da ima pater Albert nekaj povedati, prenehala glasno moliti. Albert pa je stoječ ob nogah rakve dvignil ključe in je rekel: »Ljubi moji, štajerski sodnik, čegar sin je ravnokar skesano umrl v katoliški veri, mi je izročil oba ključa, ključ kaple sv. Marjete, da moremo dostojno položiti na mrtvaški oder devico Šefano, in pa ključ farne cerkve, kjer naj se pokoplje njegov sin.«

Ko je Albert mirno izpregovoril te besede, ki so jih mogli slišati le tisti, ki so bili blizu krste, je val strmenja, začudenja in veselja izpreletel najpreje množico, ki je klečala okoli krste. Ta val raste, postane šumenje veletoka, morja, in na mah so se okoli farne cerkve razlegali proti nebu tako veseli klici, kakor jih štajer do tistihlani še ni slišal: »Cerkve! Cerkve! Nazaj bomo dobili svoje cerkve, stotisočkrat Bogu čast in hvala!«

Ta nepopisna radost, to sveto navdušenje dobrega ljudstva je silno pretreslo in do solz genilo patra Alberta, ki je še vedno nepremično stal pri nogah krste. Množice so se hotele dati duška svoji hvaležnosti gnetle proti njemu: Vse se mu je globoko priklanjalo, vse je hotelo poljubiti njegove roke in njegovo obleko. Kakor človek, ki ga je zasul plaz snega, je spočetka stal Albert v gneči in se ni mogel ubraniti dokazov hvaležnosti; pozneje se mu je posrečilo, izviti se iz gneče in se oprostiti ljudi, ki so mu poljubljali roke. Visoko jih je dvignil nad množico in je na ves glas zaklical: »Štajerci, kaj se zahvaljujete meni, ki nisem ničesar storil; tukaj je ona, ki ste jej dolžni hvalo. Ona, ki je po svojem junaštvu odvrnila kugo od Štajra, je po svoji nedolžnosti, po svojem pobožnem življenju, po svojem trpljenju, po svoji gorečnosti za božje kraljestvo, posebno pa po svoji mučeniški smrti od Boga prejela tudi ta največji čudež milosti: razpečatenje in povrnitev katoliških cerkval Za Bogom gre najpreje njej čast in hvala!«

Ko je Albert izpregovoril te besede, so se v hvaležni molitvi sklenjene roke jele stezati proti nežni mrtvi junakinji v krsti, sto in sto brkatih ustev in poljubilo pajčolan njene krste, se je spoštljivo dotaknilo niene borne obleke. Ona pa smehljajoč se izpod cvetličnega venca se je na videz vedno globlje pogrezala v revni krsti, kakor bi kot nekdanj v življenju hotela reči: »Za božjo voljo, saj na meni ni nič.« Toda Bog je tako hotel, njena velikost in krepost, ki jo je dvignila do časti sv. Neže, sv. Cecilije, je bila sedaj razodeta vsem, ki so jo kot ponižno dekle spoznali v hiši njene ma-

tere, ki so v njenem življenju ne meneč se zanj ošli mimo nje.

Ze sta dva moža, Luc in Radlmajer, od patra Alberta prejela ključa, že so se odprla vrata kapelice sv. Marjete, in vreščavo so se iz svojih skrivališč dvignile v zaduhli zrak ponočne ptice, medtem pa je skozi zaprašena, počnela okna zlato solnc posijalo na pozlačeni oltar... V tem hipu pa je kakor živo bitje, kakor mal duh iz brezdna, zakričala ključavnica na velikanskih vratih farne cerkve, ko se je v njej zavrtel ključ. Grmeče so se odprla vrata in — o groza razdejanja! V ladji so bili stoji in klopi vse križem postavljeni, stene razgledane in brez vseh svetniških podob, oltarji so bili oropani vsakega kinča kakor na katoliški veliki petek, samo luteranske biblije so ležale na njih. Vse to razdejanje in oskrumjenje je pričalo, da je bila cerkev že do ločena in pripravljena za luteransko službo božjo.

Albert je sedaj sporočil patru Melhiorju, ki se je bil z Najsvetejšim vrnil v župnišče, kjer se je še mudil pri bolnem župniku z drugima dvema garstenskima gospodoma, naj prinese Najsvetejše v farno cerkev, ker je vsled Hendelnovega povelja bila ravnokar odprta.

Pričakujoč trenutka, ko se bo to zgodilo, je Albert z ljudstvom molil rožni venec ob Šefaninem mrtvem truplu, in pri vsaki češčenamariji, ki jo je izmolil, mu je vedno lepše in jasneje stopalo pred oči čudovito življenje in ločitev svetega otroka.

Poleg krste se je še vedno neutolažljivo jokala mati.

Uboga mati, ubogo meso in kri! Tudi zate, uboga mati, pride ura, ko boš spoznala slavo svojega otroka in ti bo jasno, zakaj se je vsled božjega sklepa tako zgodaj moral ločiti od tebe... Takrat boš klicala svojega svetega otroka in se ne boš več jokala. Toda danes je pregloboka tvoja rana, preveč je trpelo človeško meso... Zato, uboga mati, se le jokaj danes, kakor se spodaj v mestu joka oče od mrtvem truplu svojega sina, ne smemo ti braniti.

O častito dete, o častita smrt! Monihu je prišlo na misel, kar pripovedujejo o veliki španski svetnici, sv. Terezi Jezusovi.

Ko je namreč ona umrla, je na odru začel poganjati in brsteti suh rožni grm. — Štefan! Pri tvoji smrti niso vzklicale rože iz suhega lesa, toda zgodili so se večji čudeži: Henrik Hendel, tvoj morilec, je sveto umrl, in Hendel, štajerski sodnik, mož hudobije, Antikrist, je oropani Cerkvi vrnil nieno last, in vse to se je zgodilo po oni sveti, ki nam jo je prorokoval umirajoči oče, ko je ležal na pepelu.

Iz župnišča je prihajal pater Melhior, bil je v roketu in je nosil ciborij z Najsvetejšim. Pred njim je z drobnimi koraki tekal majhen deček z zvončkom. Vse ljudstvo je padlo na kolena v prah, tolklo se je na prsi in je glasno in pobožno vzklikalo: Hvaljeno in češčno naj vedno bo presveto Rešnje Telo.

In umikale so se vrste in duhovniku delale gaz proti odprtim vratom farne cerkve. Toda pred kapelico sv. Marjete, kjer je še stala nosilnica s krsto, se je ustavil, obrnil se je proti Albertu in mu je rekel v latinskem jeziku:

»Gospod, ki vas nismo poznali in smo vas vsled vaše svete gorečnosti tolikokrat zaničevali, ki ste toliko storili za Štajer, prosim vas, vzemite vi v roke Najsvetejše! Spodobí se, da vi zopet nazaj mesete Najsvetejše tja v lišo božjo, iz katere ga je z žalostjo odnesla vaša roka.«

Albert je rekel: »Gospod, sedaj sem tu tujec.«

Melhior pa je rekel: »Pravico imate.« In ljudstvo je jelo prositi in klicati: »Gospod Albert, o storite to, gospod Albert, prinesite nam nazaj Zveličarja in dajte nam s svojo roko sveti blagoslov.«

Albert se je vdal. Prejel je ciborij iz Melhiorjeve roke.

Toda moč utrjenega, krepkega planinskega in neutrudljivega apostola, ki je danes že raztrgal mrežo satanskih obrekovanj, ki je poudr Babilon prevzetnega Hendelna, ki je umirajočega grešnika spravil z Bogom in je ljudstvu vrnil dve cerkve, je za trenutek odpovedala, zdelo se je, da težko drži zlati ciborij,

Tedaj je, kar so večkrat storili duhovniki v katakombah, postavil kelih na krsto, na srce svete rajne Jezusove neveste, in vse, ki so to videli, so od ganotja polile solze.

Albert se je takoj zopet zbral, vzel je ciborij s Stefaninih prsi, blagoslovil je ljudstvo in je šel proti cerkvi. Deček z zvončkom je tekel pred njim, za njim pa se je v nepreglednih trumah gnetlo ljudstvo.

Zalost mu je objela srce, ko je stopil v cerkev, v kateri so bile križem postavljene klopi, stene razgaljene in oltarji oropani. Hči sijonska, vsa si oropana! Ki so hodili po potu mimo tebe, so mogli sikati in v roke udariati nad teboj, toda ne žaluj! Hči sijonska, tvoje bogastvo, tvoje solnce in tvoje življenje, tvoj Zenin prihaja.

Albert je stopal proti velikemu oltarju. Na orglah se je oglasila raztrgana, trudna predigra. To je bil stari Kirhspergar, organist. Ko je zvedel, da se Zveličar vrača v farno cerkev, se je, čeprav ves mrtvouden, dvignil s svoje postelje in se je vlekel v cerkev.

Marljive roke so prinesle goreče sveče, ko je Albert že stal ob velikem oltarju. Tudi kadilnico so prinesli, in kmalu je bel oblček plaval okoli ponižnega prestola Kristovega, in dve sveči sta goreli njemu v čast, toda tudi mnogo tisoč src, mnogo tisoč ljudi, ki so v farni cerkvi brez glasu v tihii molitvi klečali v prahu pred Najsvetejšim.

Albert je dvignil ciborij v svojih suhih, spokornih rokah, zgoraj na koro pa je stari organist začel peti z zlomljenim glasom:

Tantum ergo sacramentum
Veneremur cernui...

Kmalu nato se mu je pridružilo deset, sto, tisoč glasov, in prastara pesem v čast najsvetejšemu zakramentu se je kakor božji vihar, ki podira hraste in snežene plazove žene v dolino, zmagujoče razlegala po hiši božji, po katoliški hiši božji v Štairu.

Albert je dvignil zakrament proti zahodu, kjer je ležalo mesto Štajer s svojim v prah ponižanim trinogom, mesto, ki je danes nanovo rojeno za katoliško vero; in proti jugu, tam je Italija, dežela, kamor ga sedaj kliče Bog, kjer v neoslavljeni moči daje postave in bo dajala do konca sveta rimska stolica, zmagovita mati krščanstva; in proti severu blagoslavljaja, tam je grobnica, kmalu bo dvignjen kamen z nje, kjer bo poleg svojih katoliških pradedov pokopan Štefanin morilec, Henrik, spokornik; nato je blagoslavljajal proti vzhodu, kjer zlato sijje solnce kakor vrhovi božjega mesta. Tam pri blaženih angelih biva blažena Štefana.

Ko je z Najsvetejšim blagoslavljajal proti vzhodu, jo v srcu pozdravljaja z onim pozdravom, ki ga jej je prvi vzkliknil umirajoči spokornik in ki ni bilo lepšega: »Sveta Štefana, nevesta Kristusova, prosi zame.«

Nato je Albert proti nebu dvignil svoje oči in je glasno molil to-le molitev, — vsa srca, ki so bila v božji hiši, vsa so jo z njim molila v svetem pretresanju:

»Jezus, ki zopet bivaš med nami v čudovitem Zakramentu, ker ti je kri Tvoje ponižne neveste zopet odprla zapečatenata vrata, ostani pri svojih otrokih, ker noč je prešla in napočil je dan, in ne zapusti jih nikdar več! Jezus, naš Kralj in Gospod! Ki si v najsvetejšem Zakramentu pričujoč kot Bog in človek, naj luč svete katoliške vere, katere častito solnce si ti sam, o evharistični Kralj, vsikdar sveti nad

tem mestom, nad to deželo in nad vsem svetom in naj ne zaide nikdar, ki živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti Sv. Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.«

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelj v takih dneh Vam je Fellerjev Elza-Fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki špeciální steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej. Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 kron. Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubičica donja, Elsatrg št. 16, Hrvatska. bica donja, Elsatrg št. 16, Hrv. B.

Varčna gospodinja rabi edino le

GAZELA MILO

ki je najboljša in najceneja.

Cebelarji pozor!

Izdelujem dosedaj znan, najbolj praktične in trpežne izmetalnice za med (Schleudermaschine) znamka „Vales“. Naročila sprejema N. Pusinec, klepar, Sevnica ob S.

Proda se hiša v Škofji Loki

predm. Karlovec št. 19. — Polve se pri lastnici Marija Hribernik, Puštal 9, pošta Škofjaloka.

Učenec

za mizarsko obrt se takoj sprejme. — Ivan Mihar, mizar, St. nečiče, St. Vid nad Lj.

BRINJE

rdeče prvovrstno blago se dobi dokler zaloga po K 650 za 100 kg pri Franc Pogačnik-n, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

JAJCA

Iščemo zvezo s solventno tvrdko (prvovrstne bančne reference).

CORDES & Co.

trgovina z jajci na debelo. Frankfurt a. Main-Süd.

Kuverte s firmo, pisma, račune itd.

Izvršuje natančno po naročilu

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Lepo posesivo: hiša pred župno cerkvijo, potniki, zaraščen gozd, skupaj 28 oralov, prodaja Mat. Luuder, Koprivnik 27 pri Kočevju. 633

Koni z vozom in opremo nasproda za 25.000 K, Dr. Kozma Abačič, Tržič. 824

Kdor ve kje se nahaja Jakob Trobec, W. B. Wilson Bx. 27, Baherstown, Pa. Nord Amerika, naj sporoči Mariji Trobec, Utik št. 11, pošta Dobrova pri Ljubljani. 736

Večji samostan na Dolenjskem sprejme v službo več pridnih

HLAPCEV.

Plača po dogovoru — Zahteva se priporočilo župnika. Naslov pove upravništvo Domoljuba pod št. 682.

Predaja hiše z vrtom (za Amerikance!)

Proda se hiša v Dobu št. 43 s tremi sobami, kletjo in jedilno shrambo, koncem hiše pod isto streho živalski hlev za 8 goved. Zraven hiše en joh vrta. — Ponudbe je staviti na župni urad v Dobu pri Domžalah.

SURNO

volno, celir, tiskovino, platno, čevije, klobuke, modno in galanterijsko blago direktno iz najboljših inozemskih tovarov v velikanski izbiri in po čudovito nizkih cenah kupite samo v veletrgovini

H. STERMECKI Celje št. 305.

Ilustrovani cenik s 1000 slikami se pošlje zastonj.

ZAHVALA.

Vsem, ki ste nam za časa bolezn ali ob smrti našega ljubega Alojzija storili kako uslugo ali kazali svoje sočutje, se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Zahvalo smo dolžni Vam, ki ste prišli rajnega pokropiti ali ste ga z molitvijo spremljali na njegovi zadnji poti. Posebna hvala pa gre Vam, ki ste od daleč prihiteli, da izkažete poslednjo čast svojemu dobremu prijatelju. Pokazali ste, da ste rajnika z nami vred res ljubili. Naj smrt le še utrdi srčno vez, ki je družila njega, Vas in nas. Spominjajte se dragega rajnika tudi v molitvi!

LETENICE, 1. marca 1921.

Obe rodbini Zaplotnik.

Schicht

Zopet je tukaj,

tekem desetletij v vsakem gospodinjstvu kot neobhodno potrebno izkazano, pravo

„Schichtovo milo“

z znamko „Jelen“.

Odliskovano v skladu svoje dobre kakovosti in popolne čistosti, ter najbolj izdatno pri pranju, Milo z „JELENOM“ dobiva se v snani prvovrstni kakovosti danes v naslednjih velikostih:

1/4 kg komadi, 2-delni.

1/2 kg komadi, 4-delni.

Zastopstvo za Slovenijo ima tvrdka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

PRAGE (švelarje)
borove, bukove in hrastove drva in ogleje, kupi po najvišji ceni Fr. Škrbec, Miklošičeva cesta 8-1 (nasproti hotela Union.)

Cenovnik je izšel, ter ga pošiljamo zastonj. Pišite ponj. Trgovina s cementi SEVER & Komp. v Ljubljani, Wolfova ul. ca št 12.

Zopet nekaj za Vas!

Mučili Vas glavobol? Trganje po udih? Giht in revmatizem? Prhljanje? Nespavanje? Nervoznost?

Poizkusite tudi Fellerjev pravi Elsa Fluid. Ondi se udeležite in avdili Fellerjev Elsa Fluid kot celobrog prijatelj v udih časih! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 42- K. Hevma prašek in tablete soper revme 15- K. Aspirin prašek 15- K.

Alli kašljate?

Sluz odstranite in kaselj tolažite Zagorski prsi sok 9- K. Hega-ploščice (prane pastile zoper kašelj) 7-50 K. Bomboni iz slada in trpotca od 2- K. naprej. Prani čaj proti kašlju 8- K. Fiakrski prah 8- K. Guajakovski sirup na zdravniški recept 40- K. Lipov čaj 8- K.

Glavobol?

Ravno tako pripraven, kakor zanesljiv v uporabi je Fellerjev mentolni črtnik „Elsa“ 12- K. Prašek zoper glavobol 15- K. Kinin prašek, prašek soper mrčlesu 30- K.

Zobobol?

Zobne kapljice 5- K. Zelena olje 30- K. Očesna voda 2- K.

Srbočica, garje.

Mazilo soper garje 12- K. Naphtolno mazilo 10- in 20- K. Zvepljeno mazilo 12- K. Vsa ostala mazila kakor Zinkovo mazilo, boro svinčeno mazilo, aromatično mazilo, lavrovu mazilo v škafliah po 2- 7- in 12- K. Mazilo na rane 15- K. Otroboje mazilo in kašni cvet 1- in 60- K. Mazilo soper osebnino 15- K. Inzihilon obliž, repni obliž 2- in 4- K. Cvet in mazilo soper golku 16- K.

Zdravila za živino.

Zivnaki prah 1 škaflija 7-50 K. Mazilo za konje 25- K. Arnika 8- in 30- K. Grenka sol 3- K. Kreolin 15- K. Terpentinsvo olje 6- in 30- K. Gostil terpenin 2- in 10- K. Mazilo zoper uši 2- in 12- K.

Pri vprašanju

naj se prilože poštna znamke za odgovor.

Alli Vam želodec ni v redu? Težka prebava? Nimate teka?

Oj, kako boste zadovoljni, če poizkusite Fellerjevo pravo Elsa-kroglicel. To so resnično dobri! 6 škaflija 15- K. Sagrada Barber 12- K. Želodec okrepiljoča 8 v d e k a tinktura 20- K. Balsam in življenjski esenc 6- K. Pravi Seehotterjev balsam 15- K.

Za prebavo!

Prebavni prašek 4- K. Soda bicarbonica 2- K. Osvaraljoča želodčna sol 6- K. Regenerol suznaka „Hega“ (kolofoske soli) po prof. Nonsser-ju 1 škaflija 25- K. Najdneže ricinovo olje 6- in 50- K. Tamarindan pastile 2-50 K. Čaj za dišanje krvi 8- K. Senosovo listje in Mutterbleter od 2- K. naprej.

Slabokrvnost?

Tekoci železni ekstrakt 10- K. Železni albuminat 40- K. Na zdravniški predpis Arzoterrintekotlettes izlokarnek sv. Duh na Dunaju 25- K. Hegerterin 45- K. Ajneni zeluzni sirup 20- K. Bland-aktollettes 15- K. Pravo najdneže ribje olje „Elsa“ 85- K.

Sreestvo zoper gluste.

Elsa glustovni sladkorji 1 vrečica 7-50 K. sladkano ali čisto glustovno seme na tehnično od 4- K. naprej.

Proljev, diareja?

Bakterijske kolera kapljice 15- K. Krčne kapljice 10- K. Climatove kapljice, Molisov cvet, kamiljene kapljice, Prominove kapljice, Baldran kapljice, Hofmanove kapljice mala steklenica 1- K. velika 30- K. Bobrove kapljice (Hibergel-tropfen) za zena 3- K.

Državna trošarina

se računa posebno, tega ne omenjate. Priporočite se vedno na enkrat naročiti, kajti stroški na več robu razdeljeni. — DANJ ZAKLON.

Omot in poštnina

se računa posebno, tega ne omenjate. Priporočite se vedno na enkrat naročiti, kajti stroški na več robu razdeljeni. — DANJ ZAKLON.

II. Naročila se adresirajo na:
EVGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica donja, Elsatrg 16. Hrvatska.

MASTIN v krmo, angleški krmilni prašek za živino, po pošti 5 zamotkov po 1/2 kg za 50 kron. Glasom ukaza dežerne vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-narji, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne zadruge. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek zajutrek za odrasle, daje bolnikom kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje natisočeh zehvlnih pisem. Po pošti 5 zamotkov po 1/2 kg 100 kron.

GARJE kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih Naftol-mazilo, ki je brez duha in ne maže perila. — 1 lonček za eno osebo po pošti 15 kron pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubliava, Slovenija SNS.

Uzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru.
2. Zvonove proti razok in prelomu.
3. Sprejema v uovonastavljenem življenjskem oddelku zavarovanja.

Skupno premagamo skupne težave! Svoji k svojim

Za velikonočne praznike in bližnjo spomlad

priporočamo svojo veliko zalogo različnega angleškega in češkega sukna, volnenege blaga za moške in ženske obleke, različno perilno blago, kakor platno, šifone, cezirje, tkanino v najnovejših vzorcih in bogati izbiri, datje različne volnene in šivane odeje za postelje, svilene, volnene in bombažne robe za na glavo itd. Opozarimo tudi na raznovrstne ostanke po zelo znižanih cenah.

A. & E. SKABERNE, veletrgovina z mod-fakturirnim blagom, LJUBLJANA, Mestni trg 10.

Potrebno in koristno je,

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebne preiskovanja pri nas ter po postah, Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje se postal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.

Konečno se obručamo se na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki poslati denar potom naše banke,

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginuti ako porabljate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 12 K, za podgane in miši 12 K, za ščurke, posebne močne viste 20 K, posebno močna tinktura za stenice 15 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 12 K, mazilo za uši pri živini 6 in 12 K, prašek za uši v obleki in perilu 10 in 20 K, tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (unič. rastl.) 10 K, prašek proti uravljam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport: M. JUNKER, Petriniska ul. 3, ZAGREB 1.

Med (trčan) garantirani čebelni pitanec, med za pecivo, namizni med, 4 kg 50. K pošilja se po pošti in železnici. Poštni zavoj 4 kg K 240 — franko tam. A. Maček, čebelar, Vrhnika 248

IV. JAX IN SIN

Dunajska cesta št. 15, LJUBLJANA

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. — Ustanovljena l. 1867. — Došlo je ravnoser večje število strojev za vsako obrt.

Vezenje poučuje brezplačno. Pisalni stroji „ADLER“.

Čeniki zastonj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Sigris, Waffensrad.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Bučlike
Zelene ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LIUBLJANA 22, Pračernova 1.
Zahtevajte ponudbe!

Pozor, miinarji!

Prvovrstna švicarska svilena
miinska sita
(paletni), kakor tudi pristna volnena sita, 24
in 32 cm široka, priporoča trgovina

August Čadež, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35
nasproti „Stare Tišlarjeve gostilne“.

Bakrene žgalne priprave

domače izdelave v vsaki velikosti pri-
poroča po najnižjih cenah

IVAN KAPELJ, kollar
Vevče 18 pri Ljubljani.

Sprejmo se v službo kmečki dekletih ter s'uga
dve zdravi, pošteni vsi za domača hišna dela. Pismena vprašanja na
ses re milosrdnice, Kraljeva pri Sušaku, Sa-
natorij-Privremena bolnica. 855

Vajenca za sodarsko obrt s
preskrbo hirane, stano-
vanja in perila sprej-
me **Franjo Repič**, sodarski mojster, Ljubljana, Ko-
lezjska ulica 18. — Istotam se sprejme tudi dobro
izvežbeni sodarski pomočnik.

Kdor si hoče

za Veliko noč

kupiti fino in trpežno obleko in prav
krasno svileno ruto, naj si ogleda naj-
večjo izbiro svilenih rut ter raznega
sukna za moške in volnenega blaga
za ženske obleke v najmodernejših
barvah in po jako znižanih cenah

„Pri Ivanki“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 29.

ERJAVEC & TURK

: TRGOVINA Z ŽELEZNINO :
pri „ZLATI LOPATI“ prele
Hammerschmidt (Mühleisen)
Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti križanske cerkve. —
Zaloga cementa.

Ponudite vse neporabno zlatu in
srebro star denar, dolarje, sre-
brnike, zlatnike itd. ker vam vse to
leži doma v shrambi brezobresno,
fordki

I. Augustin,
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 36.

Preselitev manufakture.

Tvrdba
brata Vokač v Ljubljani
naznanja, da je svojo veliko
manufakturno trgovino
preselila
v bivšo Marovo hišo

na Krekov trg št. 10 zraven Vodni-
kovega (zeljadnega) trga.
Zahtevajte cenik novega blaga.

Družba „IMPEX“

Ljubljana, Krekov trg št. 10

kupuje vse vrste

klavno živino
in prašiče
po najvišji ceni.

KOLESA pnevmatike motocikle

ter vse dele in opremo priporoča
J. GOREC, Ljubljana
Gospodarska cesta št. 14.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

LJUBLJANA

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute
: po najugodnejših dnevni cenah. :
ima poseben borzni oddelek. Prevzema vse bančne posle.
Telefon šte. 3.

Trst—Amerika

Angleška parobrodna družba
CUNARD LINE.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Jugoslavenska banka, d. d., Zagreb.

Odprava potnikov I, II. in III. razreda
preko TRSTA in CHERBOURGA v
NEW YORK.

Sprejema naročila za prostore na parnikih
za Grčijo, Anglijo in Ameriko ter
obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

CUNARD LINE, ZAGREB,
VRHOVČEVA ULICA 15.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. v Ljubljani

posluje začasno v prostorih Za-
družne zveze, Dunajska c. 38/I.

Podružnici:

SOMBOR,

SPLIT.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lomar-
dira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute
in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na
vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne
transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije.
Izplačuje svojim klijentom vsak znesek
brez odpovedi v gotovini.